

17 ЧЭРВЕНЯ 2008 г. Аўторак № 111 (26224)

Кошт 490 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Працэдура ліквідацыі ў Беларусі арганізацый з запазычанасцю з 1 ліпеня спрашчаецца

У Беларусі з 1 ліпеня спрашчаецца працэдура ліквідацыі арганізацый, у якіх адсутнічае маёмасць для пагашэння запазычанасці. Адапаваны Указ № 329 «Аб некаторых пытаннях прызнання запазычанасці безнадзейным доўгам і яе спісання» Прэзідэнта Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 13 чэрвеня. Указам заканадаўча замацаваецца механізм прызнання безнадзейным доўгам запазычанасці па плацяжках у бюджэт плацельшчыкаў, якія спынілі дзейнасць, у выпадках іх банкруцтва, ліквідацыі, аб'яўлення фізічнай асобы памерлай, прызнання яе адсутнай без вестак або недэзядольнай з наступным яе спісаннем. Такі механізм будзе ўсталяваць у дзеянне пасля прыняцця кантралюючымі органамі ўсіх прадугледжаных заканадаўчых мераў па сплаганню ўніфікаванай запазычанасці. Указ уступае ў сілу з 1 ліпеня, за выключэннем некаторых пунктаў, і распаўсюджваецца таксама на запазычанасць, узнікшую і не пагашаную да ўступлення документа ў сілу.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Парламенцкі дзёнік

ІНТЭРНЭТ-СМІ МОГУЦЬ СПАЦЬ СПАКОЙНА

Чуткі пра тое, што новы закон аб сродках масавай інфармацыі звяжа па руках і нагах Інтэрнэт-выданні, не спрадзіліся. Згодна з праектам дакумента, які сёння прапануецца дэпутатам да разгляду ў першым чытанні, сфера дзеяння будучага закона распаўсюджваецца выключна на прадстаўленія ў віртуальнай прасторы аналагі існуючых друкаваных і электронных СМІ. Гэта падкрэсліла ў сваім выступленні і намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталія Пяткевіч падчас пашыранага пасяджэння Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі. І дадала:

«Чаму электронная версія не павінна адпавядаць тым жа самым патрабаванням, што і друкаваная, калі гэта тая ж самая газета? У праекце закона прадугледжана, што парадок дзяржаўнай рэгістрацыі і распаўсюджвання прадукцыі Інтэрнэт-СМІ вызначаецца Саветам Міністраў. Наталія Пяткевіч адзначыла таксама, што «гэта зусім не азначае, што паставена будзе заўтра ці праз паўгода, можа, яе будзе наогул. Аб гэтым усё гавораць, а паставеныя яе не было, так і няма». Наталія Уладзіміраўна заўважыла таксама, што цяжка вызначыць з крытэрыямі Інтэрнэт-выданняў. Узяць тыя ж блոгі (віртуальныя дзёнікі) знакамтасцю — і аб'яўляюцца рэгулярна, і распаўсюджваюць інфармацыю на шырокую аўдыторыю. Тым не менш, гэта не робіць іх сродкамі масавай інфармацыі. І прапінсць такія моманты заканадаўча дасць складана.

«Размова ідзе аб тым, што калі Інтэрнэт-СМІ стануць праблемай, я не маю на ўвазе праблемнай та з эмсець, а іх колькасць стане такой, што ўзнікне неабходнасць іх рэгламентацыі і ўпарадкавання, значыць, будзь дакладна вызначаныя крытэры, — патлумачыла Наталія Пяткевіч. Каб папярэдзіць магчымыя пагалоскі, Наталія Уладзіміраўна зрабіла акцэнт на тым, што будучы закон уступае ў сілу праз шэсць месяцаў пасля яго афіцыйнага апублікавання і «не наступае ні на якія перадвыбарныя кампаніі».

«Закон датычыцца і дзяржаўнай прэсы. Калі мы кажам, што адказнасць за СМІ нясе заснавальнік, гэта не толькі нейкі камерсант, гэта і Урад, і Адміністрацыя Прэзідэнта. Заснавальнік павінен проста даць грошы ці адміністрацыйны рэсурс — заснавальнік павінен адказаць для таго, каб газета была запатрабаванай у спажываючы. І самы галоўны санс гэтай нормы я бачу менавіта ў тым, каб дзяржаўныя СМІ павысілі сваю якасць. У новым заканапраекце, дарчы, ўзмоцнена адказнасць заснавальніка СМІ за дзейнасць заснаваных ім сродкаў масавай інфармацыі. Аб гэтым заявіла першы намеснік міністра інфармацыі Беларусі Лілія АНАНЧ. Яна адзначыла таксама, што новы дакумент удакладняе парадок акрэдытацыі журналістаў і вызначае само паняцце, якое ў законе 1995 года не мае тлумачэння. Устаноўлена забарона на дзейнасць прафесійнай дзейнасці журналістаў замежных СМІ без акрэдытацыі. Упарадкавана працэдура заснавання і дзяржаўнай рэгістрацыі СМІ. Заканапраект прадугледжвае і стварэнне Грамадскага каардынацыйнага савета ў сферы масавай інфармацыі. Паводле слоў Лілія Ананч, закон 1995 года састарэў і не адпавядае Грамадзянскаму кодэксу Беларусі. Новы заканапраект заклікае вырашыць існуючыя праблемы. Ён распаўсюдзіць на ўсіх міжнароднага вопыту, у прыватнасці, было прааналізавана адпаведнае заканадаўства Расіі, Украіны, Літвы, Латвіі, Германіі, Вялікабрытаніі, Швецыі.

Ала МАЧАЛАВА.

ГЕРАЊІ ПРЫЛЯЦЕЛІ!

Калі вярстаўся нумар...

Земляныя работы выліліся ў аварыю

Вялікія непрыемнасці прынесла 38-гадоваму жыхару сталіцы жадане палепшыць дарогу да дома, які ён будзе ў вёсцы Тарасова Мінскага раёна: пры правядзенні несанкцыянаваных земляных работ быў пашкоджаны газавод. Як удакладнілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе УУС Міннаблвыканкама, здарэнне зафіксавана каля трох гадзін дня ў мінулыя пятніцу. Газавод высокага ціску дыяметрам 114 мм знаходзіўся на глыбіні 0,8 метра. Для ліквідацыі аварыі на месца прыбылі супрацоўнікі міліцыі, выратавальнікі і дзве брыгады «Мінгаза». Пашкоджанне газавода было ліквідавана каля 12 гадзін ночы. Як адзначаюць у УУС Міннаблвыканкама, рамонтныя работы прывядуць да апрацоўкі мінчаніну, якому ўжо выстаўлены рахунак. Акрамя таго запыліцца ён і за страчаны газ.

Ігар ГРЫШЫН.

Грымеў аркестр, вялікая колькасць сярброў, родных, знаёмых, партыўных чыноўнікаў і букеты, букеты... Так урачыста ўнора ў нацыянальнаму аэрапорце «Мінск-2» сустралі герань алімпійскай кваліфікацыі ў Мадрыдзе. Рэйс з Прагі, праз якую ляцелі беларускія баскетбалісты, затрымаўся на хвілін 50. Пакуль прадстаўнікі Міністэрства спорту і турызму, федэрацыі баскетбола чакалі ўладальніц птушэвак у Пекін, яны абмяркоўвалі, у якой жа зале наша каманда будзе рыхтавацца да Гульняў. Усе былі перакананыя, што абавязкова патрэбна вялікая зала, бо менавіта на такой арэне дзевяццацца спартоўнікаў у Кітаі. Выраслі, што гэта можа быць пляцоўка ў Брэсце ці ў Мадрыдзе. Праўда, паставілі, што без Бульскага (галоўны трэнер зборнай) рашэнне прымаць пакуль не варта. Арганізацыйныя пытанні адклалі, бо нарэшце ў холі з'явілася беларуская дэлегацыя. Дзюначыя сьведзілі ад радасці, але на іх тварох усё ж чыталася стома ад напружаных пядынкаў і пералёту. Усіх спартсменак вышвалі за птушэўкаў на Алімпіяду, а Наталію Трафімаву яшчэ з днём нараджэння, які быў яе жывым чаром.

«Зараз хочацца хутчэй адначыць, бо вельмі выматала гульня з Бразіліяй. Хутчэй бы да сваёй сям'і», — прызналася Наталія Марчанка. Не дзіва, у аэрапорце жонку даўно чакаў з прыгожымі рукамі футбаліст Аляксей Бага. «Я нават аддаў перавагу не матчам чэмпіянату Еўропы па футболе, а алімпійскай кваліфікацыі, — прызнаўся ён карэспандэнту «Звязды». — Мне столькі родных і сярброў звалі са словамі падтрымкі, калі я глядзеў турнір. Усе мы верылі ў поспех каманды». «Нашы дзюначы такія майлайцы. Усе мы імкнуліся не звяртаць увагі на тытулы і рэгалі нашых саперніц, а проста выходзілі перамагаць, і — атрымалася», — раскрыла сакрэт поспеху Наталія Марчанка. «Мы заваявалі пропуск на Гульні, бо толькі раз выпадае такі шанц ў жыцці, і мы яго выкарысталі», — дадала Кацярына Сьніцына. Першай, да каго кінулася на прылёцце ў Мінск Волга Масленене, была яе трохгадовая дачка. «Дачушка, я табе салодкі карабель з цукерак прывезла», — паказвала маці падарунак. «А як ён тады пльыць будзе?» — не зразумела дачка. «Ці добра маці гуляць?» — пацікавіліся ў дзюначы. «Так», — сказала яна. «Спачатку ў мяне было вялікае здзіўленне, потым шок, радасць, і толькі зараз нарэшце дайшло, што мы едем на Алімпіяду», — прызналася Волга Масленене. «Калі мы даведаліся, што будзем гуляць у Пекіне, у мяне слёзы паліліся ад шчасця. Гэта на сёння самы яркавы эпізод у маім жыцці», — не хавала эмоцый Настасья Вераменка.

Паводле слоў Анатолія Бульскага, складанай дзюначатам далася гульня на чэмпіянаце Еўропы чым на гэтым адборачным турніры, куды баскетбалісты ехалі ўжо ў статусе бронзавых прызёраў кантынентальнага першынства. Акрамя таго, у Іспаніі і Гульняў было менш — усяго тры. «Нашаму выступленню ў Мадрыдзе спрыяла надвор'е (шоў жа дождж), якое не дазваляла расслабляцца, — перакананы настаўнік. — Галоўнай жа цяжкасцю для нас, як для ўсіх еўрапейскіх камандаў, стала стомленасць ігракоў пасля сезона. Азіяцкі ж і амерыканскія зборныя ў гэтым плане выглядалі свежэйшымі». Дарчы, на Алімпіяду рулявы ставіць перад сваімі падначаленымі самыя высокія мэты. «А як інакш? — здзіўляецца ён. — Вядома ж, група ў нас мацнейшая за другую. Сярод саперніц адны з самых моцных зборных свету — аўстралійкі, расійкі, зноў-такі бразільскія... Яшчэ б замест Латвіі Чэхія трапіла і — наогул атрымалася б «група смерці».

«Цяпер наша асноўная мэта — Алімпійскія гульні», — заявіла Алена Леўчанка. — Галоўнае, каб усе дзюначы былі здаровыя, без траўмаў, тады ў нас абавязкова ўсё атрымаецца ў Пекіне. Вельмі важна выступіць добра, бо наш прыклад — добры стымул для моладзі, хто толькі пачаў займацца баскетболам. Няхай усе ведаюць, якая ў нас цудоўная каманда!»

Ірына ПРЫМАК.

Вадзім ПАПОЎ:

«ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ ПРАЦУЕ ВЫКЛЮЧНА Ў КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ РЭЧЫШЧЫ»

Неўзабаве завершыцца восьмая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі. Дзюначы падсумуюць зробленае за тры месяцы і паедуць у свае выбарчыя акругі інфармаваць аб прынятых законах, а пасля зноў вярнуцца за гук заканадаўчай працы — восенню адбудзецца чарговая, дзевятая, і апошняя для члэпшэраў дэпутатскага складу сесія. Што ж парламентарыі могуць залічыць у свой актыв і над чым павінны працаваць у астатні час? Свае думкі на гэты конт «Звяздзе» выказаў Старшыня Палаты прадстаўнікоў Вадзім Папоў:

Фота БЕЛТА.

— Вадзім Аляксандравіч, мяркуючы па доволі насычаным парадку для пленарных пасяджэнняў, дзюначы яшчэ не прытэміліся — штораз разглядаецца добры тэзіс заканапраектаў і пастаноў. Ці, можа, гэта пераддзіўны штурм?

— Чаго-чаго, а штурмаўшчыны ў нашай заканадаўчай рабоце няма. — **Пазбавіліся?** — У краіне склалася такая сістэма заканадаўства. Нацыянальнае заканадаўства ствараецца не хаатычна, а на платформе канцэптуальнага падыходу, перспектываў і штогадовага планававання, кансалідаванымі намаганнямі ўсіх галін дзяржаўнай улады. Планы падрыхтоўкі заканапраектаў фармулююцца з улікам прапановы Парламенту, Урада і Адміністрацыі Прэзідэнта, цэнтральных і мясцовых органаў кіравання і зацвярджаюцца Прэзідэнтам. Мы разам дамаўляемся, якія эканамічныя, сацыяльныя і іншыя пытанні маюць патрэбу ў заканадаўчым рэгуляванні, вызначаем тэрмін распрацоўкі нарматыўных прававых

актаў і іх унясення ў Палату прадстаўнікоў. Паступіўшыя да нас новыя заканадаўчыя ініцыятывы праходзяць экспертызу ў рабочых групах і профільных камісіях. Адказнасць за свечасовую і якасную падрыхтоўку заканапраектаў персанальна. Яна ўскладаецца Саветам Палаты на дэпутата і спецыяліста нашага Сакратарыята. Пропускам на разгляд дакумента ў Аваляній зале з'яўляецца заключэнне галаўной профільнай камісіі і адпаведнае рашэнне Савета Палаты. Усё гэта ў комплексе робіць практычна немагчымым працэдураўнае таго ці іншага заканапраекта.

— **Аднак жа некаторыя заканапраекты праходзяць устаноўленай працэдурай разгляду дэпутатамі ў доволі сціслы тэрмін, а то і ў тэрміновым парадку. Та ж, скажам, праект Закона «Аб выкарыстанні атамнай энергіі».** — Тэрмінова — не значыць аўральна. Рэжым апэратывнай заканадаўчасці, на які нам даведацца пераключэння ў сувязі з неабходнасцю прыняцця асабліва важных заканадаўчых рашэнняў, — гэта не наша беларуская вынаходніцтва, а агульнапрынятае ў свеце парламенцкае практыка.

Што да заканапраекта «Аб выкарыстанні атамнай энергіі», то ён мае вялікае значэнне для забеспячэння энергетычнай бяспекі краіны. Як вядома, прынятыя палітычныя рашэнні аб будаўніцтве ў Беларусі ўласнай АЭС. У шэрагу першачарговых мер, якія трэба рэалізаваць да пачатку будаўніцтва — стварэнне прававога поля ядзернай энергетыкі. Новая заканадаўчая ініцыятыва рыхтавалася рабочай групай, у склад якой былі ўключаны прадстаўнікі ўсіх зацікаўленых міністэрстваў і ведамстваў, галіновых і навукова-даследчых інстытутаў. У шчыльным кантакце з распрацоўшчыкамі працавала наша профільная камісія па прамысловасці, палітна-энергетычнаму комплексу, транспарту, сувязі і прадпрыемствам. Прааналізаваны міжнародныя прававыя нормы ў галіне атамнай энергіі, у тым ліку МАГАТЭ, заканадаўства Расіі, Украіны, Літвы, Францыі, Балгарыі, міжнародныя канвенцыі па пытаннях ядзернай бяспекі. Па гэтай тэме мы правялі спецыяльныя заняткі дэпутатскай вучобы, на якіх разам са спецыялістамі, кіраўнікамі Міністэрства энергетыкі, выдучых дзяржаўных арганізацый і дзюначы галіне абмеркавалі шырочкае кола пытанняў, звязаных з узвядзеннем АЭС, а таксама асноўныя палажэнні праекта распаўсюджваемага закона.

Такім чынам, заканадаўчаму рашэнню, якое рэгулюе выкарыстанне ў нашай краіне атамнай энергіі, папярэднічалі сур'ёзныя арганізацыйна-прававыя мерыпрыемствы, што і наспрыяла яго апэратывнаму прыняццю ў першым чытанні. Мяркую, пасля дэпутатскай уласнай АЭС. У шэрагу першачарговых мер, якія трэба рэалізаваць да пачатку будаўніцтва — стварэнне прававога поля ядзернай энергетыкі. Новая заканадаўчая ініцыятыва рыхтавалася рабочай групай, у склад якой былі ўключаны прадстаўнікі ўсіх зацікаўленых міністэрстваў і ведамстваў, галіновых і навукова-даследчых інстытутаў. У шчыльным кантакце з распрацоўшчыкамі працавала наша профільная камісія па прамысловасці, палітна-энергетычнаму комплексу, транспарту, сувязі і прадпрыемствам. Прааналізаваны міжнародныя прававыя нормы ў галіне атамнай энергіі, у тым ліку МАГАТЭ, заканадаўства Расіі, Украіны, Літвы, Францыі, Балгарыі, міжнародныя канвенцыі па пытаннях ядзернай бяспекі. Па гэтай тэме мы правялі спецыяльныя заняткі дэпутатскай вучобы, на якіх разам са спецыялістамі, кіраўнікамі Міністэрства энергетыкі, выдучых дзяржаўных арганізацый і дзюначы галіне абмеркавалі шырочкае кола пытанняў, звязаных з узвядзеннем АЭС, а таксама асноўныя палажэнні праекта распаўсюджваемага закона.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

СПАЧАТКУ ДАЖДЛІВА, А ПОТЫМ — КАМФОРТНА ЦЁПЛА

На гэтым тыдні чакаецца ўмерана цёплае надвор'е, паведзілі рэдакцыі ў службе гідраметэапрагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра.

Сёння па большай тэрыторыі краіны пройдуць дажджы, месцамі наваліцца. Тэмпература ўдзень 17—22, па пуднёвым усходзе — да 25 градусаў. У сярэду ўначы па ўсходзе, а ўдзень — у Брэсцкай і Гомельскай абласцях месцамі чакаюцца кароткачасовыя дажджы. Тэмпература ўначы 7—14, удзень 18—24. У чацвер пад уздзеяннем антыцыклону ападкаў не прадбачыцца ўвогуле. Тэмпература ўначы 7—15, удзень — 20—26. У пятніцу і на выхадных у асобных раёнах кароткачасовыя летнія дажджы. Тэмпература паветра ўначы павысіцца да 9—16 градусаў, удзень па паўночным захадзе — 18—20, па пуднёвым усходзе — 25—27.

Сяргей КУРКАЧ.

ПАВЯЛІЧВАЮЦА САЦЫЯЛЬНЫЯ ПЕНСІІ

У мінулы чацвер Прэзідэнт Беларусі быў падпісаны Дэкрэт № 12 «Аб вызначэнні памераў сацыяльных пенсій».

Гэтым дэкрэтам зменены парадок вылічэння сацыяльных пенсій, — каментуе «Звяздзе» прыняты дакумент начальнік аддзела пенсійнага заканадаўства Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Ларыса Яшкова. — Сацыяльныя пенсіі цяпер будзь разлічваюцца ў працэнтных адносінах ад найбольшай велічыні бюджэту пражыткавага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва, зацверджанага Урадам Беларусі, за апошнія два кварталы. Пры гэтым захоўваецца катэгорыяльны падыход, калі ў памерах гэтых пенсій улічваецца статус атрымальніка, яго ўзрост і ступень страты здароўя і працаздольнасці. Рэалізацыя палажэнняў дэкрэта дазволіць забяспечыць непрацаздольным грамадзянам узровень сацыяльных пенсій не ніжэй за 50 працэнтаў бюджэту пражыткавага мінімуму. У прыватнасці, сацыяльныя пенсіі па нормах Дэкрэта зыходзячы з дзюначога бюджэту пражыткавага мінімуму (у цэнах сакавіка 2008 г.) складуць для: інвалідаў I групы — 178,5 тысячы рублёў; інвалідаў II групы — 136,5 тысячы; інвалідаў III групы — 115,6 тысячы; дзюцей (у выпадку страты кармільцы) — 136,5 тысячы, асобаў, якія дасягнулі агульнавызначанага пенсійнага ўзросту, — 105,1 тысячы рублёў. Суразмоўца адзначыла, што сёння ў краіне жыве 50,3 тысячы грамадзян, якія атрымліваюць сацыяльныя пенсіі. Фінансаванне выплаты сацыяльных пенсій ажыццяўляецца за кошт бюджэту. Падлічана, што дадатковыя расходы рэспубліканскага бюджэту на выплаты сацыяльных пенсій у новых памерах складуць 1,1 млрд рублёў у месяц. Сацыяльныя пенсіі ў гэтых памерах будзь выплачваюцца ўжо ў ліпені.

Сяргей ПАЛІНІН.

У свеце

НА ЖЫЛЫ ДОМ З НЕБА УПАЛА УПАКОЎКА

Расгідрамет расследуе ініцыдэнт, які адбыўся 12 чэрвеня ў Падмаскоўі, калі на жылы дом у Нара-Фамінскім раёне ўпала ўпакоўка з рэагентам для разгону хмараў.

«За 20 гадоў правядзення падобных работ гэта першы выпадак, калі рэагент, які мы карыстаемся, не распаўсюдзіў да канца. Магчыма, у паветраных патоках разшыліся не ўсе 25 кілаграмаў, засталася грамаў 50—100, якія засталіся ў папярэю ўпакоўку і праялілі да зямлі», — адзначае начальнік упраўлення геофізічнага маніторынга, актыўных уздзеянняў і дзяржаўнага нагляду Расгідрамет Валерый Стасенка. Паводле даных СМІ, у даху з'явілася прабоіна памерам 50 на 80 сантыметраў. На шчасце, нікто не пацярпеў. Мінбароны РФ кампенсавала гаспадару дома ўрон, які склаў каля 60 000 расійскіх рублёў. Хмары над Масквой разганялі 12 чэрвеня ў сувязі са святкаваннем Дня Расіі.

ЖАНЧЫНЫ ЖЫВУЦЬ НА 5,6 ГОДА БОЛЬШ

Сярэдняя працягласць жыцця складае зараз ў Аўстрыі 82,9 года для жанчын і 77,3 года для мужчын, паведамляе аўстрыйскае бюро статыстыкі.

У параўнанні з 1997 годам гэты паказчык павялічыўся для жанчын на 2,3 года і для мужчын на 3,3 года. Найбольш распрасюджаная прычына смерці ў Аўстрыі — сардэчна-сасудзістая захворванні. На другім месцы — рак. Смяротнасць у Аўстрыі знізілася з 1997 года на 22 працэнты. Зараз у краіне пражывае каля 8,3 млі чалавек.

ГІГАНЦКІ ШЧУПАК НАПАДАЕ НА ДЗЯЦЕЙ

Як паведамляе галаўдаская прэса, вялікі шчупак, які жыве ў возеры нідэрландскага горада Эмен, пакусаў дзювох сяціцёр, якія купаліся там у розны час.

Спачатку дзясціцадзювая Ёлейн выбегла ў слязах з вады з акрываўленай нагой. У ранах засталіся рыбіныя зубы. Бацька дзюначыні, які займаўся спартыўным рыбалоўствам, ідэнтыфікаваў іх як зубы вялікага шчупака. Пазней рыба ўчупалася ў руку трынаццацігадовай Брыт і моцна пакусала яе. На руку дзювовае наклаўшы шэсць швоў. Упер мясцовыя жыхары бацька купалі ў вадаёме. Шчупака прызвалі «начарай возера», і большасць мясцовых мужчын спрабуюць злавіць гіганцкую рыбу, але пакуль беспаспяхова.

ОАО «ГОРИЗОНТ» (Продавец) совместно с КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

ПРОВОДЯТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже изолированного нежилого помещения (инженерно-лабораторный корпус № 15, 3-этажный), общей площадью 2244 кв.м, расположенного по адресу: г. Минск, пр. Машерова, д. 9, помещению 1. Объект обременен договором аренды. Начальная цена с НДС — 9 618 180 000 бел. руб. Задаток в сумме 250 000 000 бел. руб. перечисляется на р/с № 30120200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 календарных дней с даты проведения аукциона. Оплата за объект должна быть произведена в течение 20 календарных дней с даты проведения аукциона. Объект продается без условий. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится 17 июля 2008 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 16 июля 2008 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326.

Контактный телефон (8017) 224 61 34. Сайт в Интернете: www.rlt.by

УНП 690324015

20-гадовы «крымінальны стаж». Пенсіянераў!

Ну і ну!

Ва ўчыненні шэрагу цяжкіх злачынстваў падазраецца састарэлы «дзут»

Пасля таго, як падазрэнні ў забойстве 60-гадовай пенсіянеркі быў затрыманым 67-гадовы мінчанін, следства ўстанавіла, што апошні меў дачыненне і да некаторых іншых жудасных фактаў.

Яго ахвяру ў красавіку знайшлі ў сваім доме ў вёсцы Сліжы, што ў Лідскім раёне: жанчыне нельга было нанець некалькі нажавых раненняў. Праваахоўнікам удалося выйсці на след крымінальніка і затрымаць. Між іншым, у яго за спінай была багатая на лікія справы «біяграфія» — меў ён не адну судзімасць (турмыні былі ў калоніях строгага рэжыму Беларусі і Расіі — каля 30 гадоў). Аднак, як высветлілася, было ў яго жыцці і шмат «прабелаў», якія запоўнілі ў ходзе далейшых апэратывна-пошукавых мерапрыемстваў і следчых дзеянняў супрацоўнікі крымінальнай міліцыі МУС і Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь.

У прыватнасці, устаноўлена, што злачынца разам са сваім саўдзельнікам-мінчанінам — 70-гадовым мужчынам, які адседзеў «на зоне» каля 27 гадоў, на працягу 20 гадоў (з 1988 па 2008 год) паспелі прынесці шмат гора тым людзям, якія мелі няшчасце з ім сутыкнуцца не ў той час. Так, у маі 1989 года двое гэтых мужчын, выкарыстаўшы агнястрэлную зброю, на вуліцы Маскоўскай у Мінску расправіліся з расійчанам. А ў студзені 2004 на рахунок згаданых крымінальнікаў забойства 41-гадовага мінчаніна: часткі цела няшчаснага потым былі знайдзены ў падземным пераходзе станцыі метро «Інстытут Культуры» пры выхадзе на завулак Раб-

Другі этап «Баброў» — джып-трыяль на Кубак НАК Беларусі адбыўся 14—15 чэрвеня ў Гомелі ў Любінскім мікрараёне на часовай трасе ў раёне лодчайнай станцыі. Усяго ў гэтым годзе запланавана 5 этапаў, уладальнік кубка вызначыцца ў канцы лістапада. У новым сезоне арганізатары прапанавалі спартоўцам выйсці барышчу не толькі ў аўтамабільным класе, але і ў групе АТВ на квадрацыклах.

На здымку: складаная траса не даруе памылак.

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛНА, БЕЛТА

ISSN 1990 - 763X

У Беларусі пашыраны пералік медыцынскіх аперацый, выкананне якіх падлягае больш высокаму матэрыяльнаму стымуляванню

У Беларусі пашыраны пералік медыцынскіх аперацый, выкананне якіх падлягае больш высокаму матэрыяльнаму стымуляванню. Адпаведны Указ № 328 «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў ва Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 снежня 2005 г. № 619» падпісаў 13 чэрвеня Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Указам ад 26 снежня 2005 г. № 619 «Аб удасканаленні матэрыяльнага стымулявання асобных катэгорый урачоў» устаноўлена павышэнне тарыфных акладаў урачам дзяржаўных арганізацый аховы здароўя, якія маюць вышэйшую і першую кваліфікацыйныя катэгорыі, ажыццяўляюць высокатэхналагічныя і складаныя медыцынскія ўмяшанні, а таксама інтэнсіўную тэрапію хворых пасля названых медыцынскіх ўмяшанняў.

У 2007 годзе ў Беларусі ажыццяўлена 7560 высокатэхналагічных медыцынскіх ўмяшанняў і 7732 складаныя аперацыі. Адпаведна павышэнне тарыфных акладаў атрымалі 3410 урачоў. Гэта забяспечыла ўзмацненне зацікаўленасці медыцынскіх работнікаў у павышэнні кваліфікацыі і прафесіяналізму, замацаванне высокакваліфікаваных спецыялістаў у арганізацыях аховы здароўя, што ў сваю чаргу, дало магчымасць зменшыць колькасць пасляоперацыйных ускладненняў, знізіць пасляоперацыйную летальнасць.

Цілер ва ўстаноў аховы здароўя выконваюцца высокатэхналагічныя аперацыі па трансплантатцы нэрва, касцявога мозгу, стваловых клетак, праведзены аперацыі па трансплантатцы печані. Гэтыя аперацыі даюць магчымасць значна палепшыць вынікі лячэння хворых з хранічнай нырачнай недастатковасцю і цяжкімі расстройтвамі сістэмы крывятворэння, вяртаючы да працы і актыўнага жыцця раней безнадзейна хворых людзей. Новая рэдакцыя асобных назваў высокатэхналагічных і складаных медыцынскіх ўмяшанняў выключыць дваіх-трас тлумачэнні і ўпарадкуе прымяненне ўказа № 619, адзначылі ў прэс-службе.

Указ уступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання. Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў...

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка 14 чэрвеня павіншаваў дырэктара навукова-тэхнічнага цэнтру кар'ернай тэхнікі і тэхналогіі дзяржаўнай навуковай установы «Аб'яднаны інстытут машынабудавання Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі», доктара тэхнічных навук, Героя Беларусі Паўла Маршэва з 70-гадоваым юбілеем.

«Ваша шматгадовая стваральная дзейнасць у галіне станаўлення і развіцця конкурэнтнага кар'ернай і спецыяльнай шахтавай тэхнікі атрымала заслужанае прызнанне ў краіне і за мяжой. Пад вашым кіраваннем і пры непасрэдным удзеле створана ўнікальная вытворчасць кар'ернага самазваліва асабліва вялікай грузападымальнасці, значна павялічаны аб'ёмы продажаў прадукцыі БелЗСА, што дае магчымасць Рэспубліцы Беларусь нарочытва экспартны патэнцыял і ўтрымліваць лідэрскую пазіцыю на сусветным рынку габарытных машын», — падкрэсліў у сваёй віншавальнай тэлеграме Прэзідэнт.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 14 чэрвеня павіншаваў губернатара Чюменскай вобласці Расійскай Федэрацыі Уладзіміра Якушаву з 40-годдзем.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

На закупку сельгаспрадукцыі для дзяржаўных патрэб у Беларусі ў 2008 годзе будзе выдзелена льготных крэдытаў на Вр2,4 трлн

На закупку сельгаспрадукцыі і прадпрыемстваў збожжапрадукцый і кансервавай прамысловасцяў у Беларусі ў 2008 годзе будзе выдзелена льготных крэдытаў на Вр2364,1 млрд. Адпаведны ўказ № 333 «Аб мерах па забяспечанні закупкі сельгаспрадукцый і прадпрыемстваў збожжапрадукцый у Беларусі ў 2008 годзе» падпісаў 13 чэрвеня Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Дакументам прадугледжваецца выдача льготных крэдытаў банкам (ААТ «Белаграспрамбанк», «ААБ Беларусбанк», «Белінвестбанк», «БПБ-Банк», «Прыорбанк» і «Белзнешэканомбанк») на тэрмін да аднаго года пад гарантыі ўрада і мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў.

З выдзеленых сродкаў Вр2162,8 млрд будзе накіравана на закупку прадукцыі раслінаводства (збожжа, ільнотрасты, ільносасення, айлеяна семя рапсу, цукровых буракоў, піваварнага ячменю, бяльовай сыравіны, зернебабовых культур, вятрубы, правіту, кукурузы, насення сланечніка, меласы, жамерынаў сухіх грануляваных, атрыманых насення агароднінны культур, кармавых караняплодаў, цыбулі-сеячкі), а таксама аплату транспартных расходаў па яе дастаўцы.

Астатнія сродкі пойдуч на закупку бульбы, пладоў, агародніны, ягад і грыбоў (у тым ліку дзікарасных), ячменю для вытворчасці кававага напітку, аплаты даламожных матэрыялаў для іх перапрацоўкі, тары і транспартных расходаў па іх дастаўцы.

У гэтым годзе для дзяржаўных патрэб будзе закуплена 1 млн т харчовага збожжа, 246 тыс. т айлеянага семя рапсу, 3450 тыс. т цукровых буракоў, 150 тыс. т піваварнага ячменю, 172 тыс. т збожжа на спірт і 30,2 тыс. т ільновалакна. У насельніцтва ў 2008 годзе заплававана набывць 90 тыс. т бульбы, 91 тыс. т садавіны, 87 тыс. т яблыкаў, 3,5 тыс. т садоўных суніц, 28 тыс. т агародніны, 7 тыс. т дзікарасных пладоў і ягад, 1,2 тыс. т грыбоў.

На закупку прадукцыі ў насельніцтва дазволена выкарыстоўваць наяўныя грашовыя сродкі.

Такая мэтавая фінансавая падтрымка дзяржавай адначасова закупа харчовай і фуражнай сыравіны стварае ўмовы для забяспечэння харчовай бяспекі краіны і ўстойлівай работы прадпрыемстваў рэспублікі, растлумачылі ў прэс-службе.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ПРАДПРЫЕМСТВА ЖЫВЕ, ПАКУЛЬ РАЗВІВАЕЦЦА

Адносна наядуна маладзечанскага заводу «Унікаб-Амкадор» наведвала прадстаўнічая дэлегацыя дзелавых колаў і Асацыяцыі самакіравання Літвы.

Візіт адбыўся ў рамках беларуска-літоўскага эканамічнага форуму, які з поспехам прайшоў у Мінску. Яго ўдзельнікі з літоўскага боку па дарозе ў нашу сталіцу па рэкамендацыі беларускага пасольства ў Вільнюсе завіталі ў Маладзечна. Можна, для якой-небудзь гіганта індустрыі гэта была б ардынарная падзея, рабочы момант ці які чыпер кажуць — руціна. Але на «Унікабе» прыезд літоўцаў быў у поўным сэнсе прызначэннем таго, што тут выпускаецца прадукцыя, якую не сорамна прадэманстраваць патэнцыяльным замежным спажывачам.

Хоць, здавалася, навошта «Унікабу» дадатковыя клопаты з новымі замежнымі партнёрамі? Сёння прадпрыемства працуе стабільна, поўны партфель доўгатэрміновых заказаў. Каб выканаць іх у тэрмін, завяданам нарядка даводзіцца не толькі працаваць у тры змены, але час ад часу прасіць рабочыя і спецыялістаў выйсці на работу ў выхадны. Зразумела, за павышаную плату. Вось і ў дзень прыезду на завод я ўбачыў аб'яву, у якой у сувязі з вострай вытворчай неабходнасцю кіраўніцтва прасіла людзей працаваць у дзве змены ў наступныя выхадныя.

Тым не менш, тут былі рады замежным гасцям. А іх акрамя іншага, таксама цікавіла, як невялікае па маштабах прадпрыемства не толькі выжывае ва ўмовах жорсткай канкурэнцыі, але і здолела наладзіць вырб прадукцыі, якая карыстаецца ўстойлівым попытам. Бо ў Літве захаваўся даўляе не ўсе заводы і фабрыкі, пабудаваныя пры СССР. Тое, што да прадукцыі маладзечанскай прайваў інтарэс у Літве, факт і прыемны, і абнадзейвальны. Асабліва для маладых спецыялістаў і рабочых завода, якіх шмат тут працуе. Апошнім часам у калектыве ўлопіся дзесяці выпуск-

«ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ ПРАЦАЕ ВЫКЛЮЧНА Ў КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ РЭЧЫШЧЫ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) — Якія законапраекты Вы маеце на ўвазе?

— Акрамя названага, гэта праект Коджэка аб нетрах, праекты законаў «Аб іпатэцы», «Аб зацвярджэнні справядзачы аб выкананні рэспубліканскага бюджэту за 2007 год», «Аб ахове працы», «Аб ахове здароўя», «Аб асновах адміністрацыйных працэдур», «Аб гарантываным вяртанні банкаўскіх укладаў (дэпазітаў) фізічных асоб», «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, іншых радыяцыйных аварыяў». У самы бліжэйшы час абмяркуем у другім чытанні яшчэ два грунтоўныя правыя дакументы — праекты Коджэка аб зямлі і Бюджэтнага коджэка Рэспублікі Беларусь.

— Нетры і зямля не пойдуч «з малатка»?

— Пра чыперашняе ўладзе гэта, я перакананы, нашаму народу не пагражае. Напамню, што ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь нетры, воды і лясы складаюць выключную ўласнасць дзяржавы. Землі сельгасгаспадарчага прызначэння таксама знаходзяцца ў дзяржаўнай ўласнасці. Гэта па сутнасці пытанне. А што да зместоўнай накіраванасці коджэкаў, то скажу наступнае.

Мэтаў праекта Коджэка аб нетрах з'яўляецца правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі ў галіне выкарыстання і аховы нетраў, стварэнне аптымальнай умоў для ўзаемаўплыву мінеральна-сыравіннай базы краіны, забяспечэнне канстытуцыйнага права грамадзян на спрыяльнае акружаючае асяроддзе. У сваю чаргу ў праекце Коджэка аб зямлі ўстаноўлены правы, якія дазваляць забяспечыць больш эфектыўнае карыстанне зямлямі і будучы стымуляваць узнікненне новых крыніц папаўнення даходнай часткі дзяржаўнага бюджэту. Нормы гэтага фундаментальнага дакумента абароняць правы землекарыстальнікаў, усталяваюць заслон скрытаму рынку зямельных участкаў.

Па абодвух коджэках, які па праекту Бюджэтнага коджэка, за час падрыхтоўкі іх да другога чытання праведзена вялікая і складаная работа. У выніку створаны збалансаваны правы механізм карыстання нетрамі, зямельных

адносін і бюджэтнай палітыкі.

— Вельмі важным уяўляецца дапаўненне ў назве законапраекта «Аб вяртанні банкаўскіх укладаў (дэпазітаў) фізічных асоб». У канчатковым варыянце ён будзе называцца «Аб гарантываным вяртанні...» і далей па тэксту. Вага гэтага слова вялікая.

— Так, яно ўзмацніла закладзеныя ў дакуменце гарантыі вяртання грамадзянам іх укладаў у банк, калі банк будзе не ў стане выканаць свае абавязальнасці перад укладчыкамі. Сума вяртання банкаўскага ўкладу ўстаноўлена ў эквіваленце да 5 тысяч еўра.

Хацеў бы патлумачыць чытачам «Звязды», што размова ідзе не пра грашовыя ўклады савецкага часу, а пра чыперашняў у беларускіх банках.

— Дэлегацыя істотна адарэкціравала некаторыя законы па пытанню абароны правоў спажывачоў. Пра вышэйшыя пазіцыі, наадварот, будучы ўразны?

— Пра падрыхтоўку новай заканадаўчай ініцыятывы ўсё рабілася дзеля таго, каб спажывачы займелі дадатковую абарону сваіх правоў і законных інтарэсаў. Павялічаны аб'ём інфармацыі, якая павінна ў абавязковым парадку давацца спажывачу. Грамадзянска-прававую адказнасць перад спажывачом будучы несці не толькі прадзвец і выработчык, але і пастаўшчык. На гарантыйныя машыны рамонтных арганізацый ускладзена адказнасць за якасць і тэрміны выканання работ. Вызначаны правы прадстаўніцтва інфармацыі пра тавары і паслугі, набываць у Інтэрнэт-магазінах, праз рэкламу і т.п. Яшчэ адна сур'ёзная навацыя законапраекта ў тым, што яго дзейнае распаўсюджана на ўдзельніках долевага будаўніцтва.

— А якія правыя новаўвядзенні зафіксаваныя ў новай рэдакцыі Закона «Аб паярджанні інваліднасці і рэабілітацыі інвалідаў»?

— У ім вызначаны меры па паярджанню інваліднасці, працоўнай рэабілітацыі інвалідаў і іх адаптацыі да працоўнай дзейнасці, а таксама сацыяльнай адаптацыі. Асобная глава прысвечана ўсталяванню інваліднасці і правам інвалідаў пры правядзенні рэабілітацыі, прычым правы інвалідаў пры

іх рэабілітацыі ўзаконяюцца ўпершыню. За выкананнем дзяржаўных праграм па паярджанню інваліднасці і рэабілітацыі інвалідаў будзе наладжаны пастаянны маніторынг і кантроль.

— Заканадаўчы рашэнні аб ратыфікацыі дагавораў і пагадненняў, прынятыя на сесіі, значна пашырылі прававое поле міжнароднага супрацоўніцтва Беларусі. У іх ліку — аб'ёмны пакет дакументаў, які з'яўляецца прававой асновай фарміравання мытнага саюза ў рамках ЕўрАзЭС. Кі значыць гэта, што ідэя адзінай мытнай і эканамічнай прасторы Беларусі, Расіі і Казахстану набывае рэальны абрыс?

— Умацаванне эканамічнай інтэграцыі магчыма толькі пры свабодным перамяшчэнні тавараў і спрыяльным умовах для гандлю. Сфарміраваная нарматыўная платформа — вельмі важны крок у гэтым накірунку. У адпаведнасці з ёю будзе стварацца адзіны знешнегандлёвы рэжым і адзіная сістэма мытнага адміністравання. Будучы поўнасцю зняты абмежаванні ў гандлі, Беларусь атрымае свабодны доступ на рынкі Расіі і Казахстану, а яны ў сваю чаргу — на наш беларускі рынак. Гэта павінна істотна актывізаваць гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва краін-партнёраў, зробіць мытнае правілы і працэдурныя больш рацыянальнымі і больш эфектыўнымі ў плане дасягнення нашых агульных эканамічных інтарэсаў, дазволіць сфарміраваць агульную знешнегандлёвую палітыку, у чым мы зацікаўлены. Наша краіна зможа ўплываць на адзіную таварную наменклатуру знешнеэканамічнай дзейнасці і адзіны мытны тарыф.

— У сёлетнім Пасланні да беларускага народа і Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Прэзідэнт А.Р. Лукашэнка выказаў думку, што права павінна не стрымліваць, а стымуляваць развіццё грамадства і краіны. Як бы Вы, Вадзім Аляксандравіч, ацанілі заканадаўчую базу, сфарміраваную за мінулыя сесііны тэрыя, праз прызму гэтага гэта?

— Прынятыя законапраекты будучы працаваць на вырашэнне будзённых сацыяльна-эканамічных і іншых задач, якія стаяць перад на-

шай дзяржавай. Так, ургаўляваюшы адносныя ў сферы іпатэкі, парламентарныя заклалі правы падмурку сістэмы доўгатэрміновага іпатэчнага крэдытавання. Закон «Аб ахове працы» сыграе стаючую ролю ў рэальным забяспечанні права грамадзян на здаровыя і беспечныя ўмовы працы, прычым арганізацыя аховы працы стане важнейшым пытаннем на ўсіх узроўнях кіравання.

У новай рэдакцыі Закона «Аб ахове здароўя» вызначаны ўсе віды і формы медыцынскага дапамогі ў нашай краіне, засталася права на бясплатную медыцынскую дапамогу за кошт бюджэтных сродкаў. Заканадаўча канкрэтызаваны і спрошчаны парадак дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці. Папраўкі ў Закон «Аб асабліва ахоўваемым прыродным тэрыторыям» устаноўлены нарматывы дапушчальнай нагрукі на прыродныя комплексы, рэжым іх аховы і выкарыстання. Фарміруючы прававую базу, мы імкнемся да таго, каб законы былі якаснымі, свочасовымі, канкрэтнымі. Гэта значыць — максімальна карыснымі простым людзям, грамадству ў цэлым і дзяржаве.

— Афіцыйнае рашэнне аб правядзенні чарговых выбараў у Палату прадстаўнікоў яшчэ не прынята, аднак апаненты ў дэпутатскіх мандатаў, даволі жорстка крытыкуючы чыперашніх парламентарыяў, што Вы скажаце на гэты конт?

— Нам, які абсалютнай большасцю грамадзян краіны, вядомы матывы перманентных прэмій апазіцыйных колаў выбіць Палату прадстаўнікоў з калыны нармальнай парламенцкай работы. Разумеюць мы і тое, што гэтыя спробы ў перадавыя перыяд узмацняюцца. Але намеру прыстававацца да ўсплёску палітыканства нашых апанентаў у нас няма. Палата прадстаўнікоў працуе выключна ў канстытуцыйным рэжыме. Мы будзем з усёй адказнасцю, ускладзенай на нас Канстытуцыяй, нацыянальным заканадаўствам і выбарчышкамі, займацца сваёй галоўнай справай — заканадаўчай дзейнасцю і максімальна садзейнічаць забяспечэнню стабільнасці ў грамадстве. А людзі, у ўпэўненні, зробіць правільны выбар.

Аляксандр ФІЛІМОНАЎ.

ПРЕЗЕНТАЦЫЯ БЕЛАРУСКІХ РЭГІОНАЎ У ПОЛЬШЧЫ

19 чэрвеня ў польскім гарадку Гайнаўка, дзе жывуць у асноўным этнічныя беларусы, пройдзе рэгіянальны беларуска-польскі форум і выстаўка тавараў і паслуг нашых вытворцаў і прадпрыемстваў.

Яго мэта — актывізацыя прыгранічнага эканамічнага супрацоўніцтва, павелічэнне нашага экспарту ў суседнюю краіну. З гэтай нагоды заплававаны прэзентацыі Брасцы і Гродзенскай абласцей для палякаў і прэзентацыя Падляскага ваяводства для беларускіх удзельнікаў форуму. Таксама будучы прадставлены патэнцыялы свабодных эканамічных зонаў дзвюх краін, турыстычныя магчымасці еўрарэгіяна «Белавежская пушча» і Аўгустоўскага канала.

Актыўнымі суарганізатарамі форуму выступілі Брасцы і Гродзенскія аблвыканкамы, органы раённай улады памежжа. Па выніках мінулага года Польшча ўвайшла ў лік галоўных гандлёвых партнёраў нашай краіны па-за межамі СНД. Па даных Нацыянальнага банка Беларусі, сумесны абарот з улікам паслуг склаў 2,7 млрд долараў ЗША. Істотна — на дзесяці прэцэнтаў павялічыўся беларускі экспарт сёлета, захаўваюцца ўстойлівае тэндэнцыя фарміравання стаючага гандлёвага балансу.

Ляанід ТУГАРЫН.

КРЫВАВАЯ ДРАМА Ў ПРУЖАНАХ

Такое зверскае забойства літаральна ускрынула Пружаны. У доме па вуліцы Леніна знайшлі трупу 76-гадовага пенсіянера і яго 50-гадовай дачкі. Злачыніцы ўварвалі ў хату срод блага дня і пачалі падрабаваць грошы. Калі жанчына адмовілася плаціць нязваным візіцёрам, яе забілі. Потым нелюды здзекавалі са старога нехадзячага інваліда, але нічога не дабіўшыся, пазбавілі жыцця і яго. Падзронных затрымалі па гарацых шляхах. Імі акаваліся 18-гадовы і 19-гадовы жыхары горада. Маладзцы з іх ужо быў асуджаны за крадзеж.

Яна СВЕТАВА.

ТРАГІЧНАЯ СУСТРЭЧА

рабочых прадпрыемстваў з Салігорска адбылася на дарозе поблізу вёскі Краснадворы: сутыкнуліся і машыны.

Адзін з іх, які кіраваў «Пежо», выехаў на сустрачэнне паласу, па якой рухалася «Рэно», за рулём якой знаходзіўся дарослы. Апошні разам з жонкай пасля аварыі былі змешчаны ў бальніцу. А вось маці вадацель «Рэно», а таксама вадацель «Пежо» і яго пасажыр, пенсіянер, загінулі на месцы дарожна-транспартнага здарэння.

Ігар ГРЫШЫН.

Наш фармат

рокішкола@gmail.com. Неабходна паведаміць пра склад дурта, пакінуць кантакты для зваротнай сувязі, дадаць дама-зніс. З дасяжных заявак будзе адарана ўсёго 6 групоў, які і трапляць на «заняткі». Так, плануецца, што вядучыя рок-выканаўцы правядуць майстар-класы і дадуць парады пачаткоўцам, а гурты тэстаў падрыхтоўку рэцэнзіі на творчасць маладых, музычных крытыкі пярмаю, які падаваць сабе, каб быць зважанымі ў СМІ, БМАGroup падзеліцца вопытам арганізацыі канцэртаў. У межах праекта, дарочы, таксама пройдзе канцэрт і будзе выдзелены кампакт-диск з запісамі ўдзельнікаў. Чакаецца, што да правядзення «Рок-школь» падключыцца радыёстанцыі і тэлеканалы.

Віктарыя ЗАХАРАВА.

Рэгуліроўшчыца Наталія ДУДКІНА. Дзяўчаты-рэгуліроўшчыцы ўпершыню будучы кіраваць аўтамабільнымі патокамі ў цэнтры Віцебска ў дні фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Вядзецца падрыхтоўка супрацоўніц ДАІ.

Найбуйнейшы Інтэрнэт-рэсурс бясплатных аб'яў

Аб адкрыцці сумеснага рэсурсу бясплатных аб'яў IRR.TUT.BY абвясцілі беларускі партал TUT.BY і інтэрнэт-праект «3 рук у руці» (IRR.BY).

Кансалідацыя двух моцных брэндаў аказалася ўзаемавыгаднай абодвум бакам: для адносна маладога па мерках Сеткі рэсурсу «IRR.BY» («3 рук у руці») адкрыўся выхад на шматлікі аўдыторыю наведвальнікаў партала TUT.BY, а для партала — гэта цікавае супрацоўніцтва з кампаніяй, якая мае стабільны і паспяхоўны афлайнвы бізнес.

Рэсурс IRR.TUT.BY з'яўляецца ласцеўкавай копіяй асноўнага сайта IRR.BY, які мае ўласную аўдыторыю — 10 тысяч наведвальнікаў у суткі. База аб'яў абнаўляецца тут штодня і аб'ядноўвае актуальную інфармацыю сямі беларускіх гарадоў: Мінска, Гомеля, Віцебска, Брэста, Магілёва, Гродна і Маладзечна. Толькі ў раздзеле «Аўто» і «Нерухомасць» размяшчаюцца аднаведна 75 000 і 30 000 аб'яў. Усяго ж колькасць прыватных аб'яў даходзіць да 220 тысяч.

Зручная сістэма навігацыі, сартавання і пошуку дазваляе хутка знаходзіць патрэбныя аб'явы. Карыстальнікам IRR.TUT.BY таксама даецца магчымасць кіраваць сваімі аб'явамі пасля іх падачы (змяняць тэкст, падаваць размяшчэнне, датэрмінова выдаліць аб'яву) і ішпастраваць сваю аб'яву фатаграфіямі. Да таго ж для карыстальніка даступны SMS-сэрвіс, з дапамогай якіх яны могуць зрабіць сваю аб'яву больш кідакай і адпаведна больш эфектыўнай.

Беларускі партал TUT.BY існуе з кастрычніка 2000 года і бясплатна абслугоўвае ўжо 1,2 млн карыстальнікаў. Тытульны сайт TUT.BY штодня наведваюць 250 тысяч карыстальнікаў. TUT.BY прадастаўляе паслугу бясплатнай электроннай пошты, хостынгу, пошукавыя сэрвісы. Вельмі папулярныя ў карыстальніцкай разнастайныя форумы, афішэ, бант-разрэзы і вакансіі, інтэрнэт-магікі ў раздзеле «Аўто» і «Нерухомасць» размяшчаюцца аднаведна 75 000 і 30 000 аб'яў. Усяго ж колькасць прыватных аб'яў даходзіць да 220 тысяч.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Я ў РОКЕРЫ ПАЙШОЎ БЫ...

З восені ў Беларусі стане на адну «навучальную ўстанову» больш. Айчыны музычны лізіб БМАGroup абвясціў прыём заявак для ўдзелу ў «Рок-школе». Гаты праект скіраваны на дапамогу маладым гуртам, што толькі пачынаюць творчы шлях.

«Ёсць многа цікавых, перспектывных маладых рок-гуртоў, але большасць з іх застаюцца невядомымі для шырокай аўдыторыі. Мы не гарантуем, што з'явіцца новыя зоркі, бо гэта, зразумела ж, не «Фабрыка зорак», але прынамсі зможам даць шанец», — разважае ініцыятар праекта Віталій Супруновіч.

Калектывам, што хочучы навучацца ў «Рок-школе», трэба да 1 жніўня даслаць заяўку на электронны адрас

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШЭЎСКАГА

РАЗВ'ЯЗЫ, КАЛІ ДУЖЫ Сёння вашу сілу гульні ў шашкі дапаможа правярць заданне № 5 бліцконкурсу-38 — камбінацыйная праблема нашага чытца з Магілёва Дамітрыя КАМЧЫЦКАГА:

БЕЛЛЯ: а7, б6, с7, е5, ф6, г3, h2, h4 (8). ЧОРНЫЯ: b2, b4, c3, c5, d2, d4, d8, f8, h8 (9). Выгрышы.

Пераможцаў конкурсу чакаюць сюрпрызы ад нашага шнодрага чытца Анатоля ПЯРХАЛЬСКАГА (Глыбокае) — яго зборнік звадуўскай рубрыкі «Шашкі» №№ 3-4 за 2005—2006 гады. Свае адказы накіроўваць на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».

Раней Д. Камчыцкі склаў такую канструкцыю: БЕЛЛЯ: а7, б6, с7, е1, е7, f2, f6, h2 (8). ЧОРНЫЯ: b2, b4, c3, c5, d2, d4, h4, h8 (9).

1. fg7 2. fg3 3. eе5 4. b:d4:d:b6 5. e:e3 6. e:f4.

Другі наш аўтар Пётр ШКЛУДАЎ (Наваполацк) падказаў Д. Камчыцу: БЕЛЛЯ: а7, б6, с7, d6, f4, g3, c5, d2, d4, d8, е5, f8 (9). 1. g:h6 2. f:d6 3. h

«БЫВАЙ, ГРОДНА, І ДОБРЫ ДЗЕНЬ!»

13—15 чэрвеня прайшлі заключныя мерапрыемствы VII Рэспубліканскага фестывалю нацыянальных культур

За тры дні ўжо традыцыйнага свята нацыянальных культур Беларусі ў горадзе над Нёманам аўтару гэтых радкоў не давялося пачуць ніводнага абразлівага слова, без чаго, на жаль, не абходзіцца ў будзённым жыцці. Больш за тое, не ўбачыў ніводнага зняважлівага позірку. Усміхкі, жарты... І такое ўражанне, што на гэту цудоўную атмасферу чалавечай шчырасці, аднасіці не магла не адрагавець нават нябесная канцэлярыя. Праліўны дождж, які з суботняй раніцы некалькі гаўдзін моцна турбаваў думкі арганізатараў, удзельнікаў і гасцей фестывалю, да пачатку дзейства закончыўся і ўжо не нагадваў пра сябе да заключных падзей свята.

«крылатата хлогныка» ў фестывальнай дні!

У Гродне, як заўсёды, вельмі старанна і адказна рыхтаваліся да фестывалю. Для прыёму гасцей, сярэдзі былі дэлегацыі з гарадоў-пабрацімаў горада над Нёманам, заведзены былі не толькі гасцінцы, але і інтэрнаты навучальнага ўстанова, прадпрыемстваў, аздараўленчых устаноў. Гаспадары выкалі ўсе просьбы па арганізацыі экскурсій, штаб фестывалю быў гатовы прадставіць любую інфармацыю, а калі ўзнікла нейкая праблема — дапамагчы ў яе вырашэнні. Папрыгажлі ўтульныя куточки ў цэнтральнай частцы горада, дзе размясціліся нацыянальныя падворкі, масювова ўладзі пакапаціцца аб рэстаўрацыі шэрагу гістарычных пабудов, абнаўленні фасадаў будынкаў, рамонеце дарог. Услед за першымі жанру паркавай скульптуры ў абласных цэнтры — гараджанам Жылберам на ўваходзе ў парк, які носіць яго імя, Уладзімір Панцвялеў выразаў да фестывалю выканану яшчэ дзве работы — гэта «Лябедзі» на Гараднічанцы і «Непадалёк — Амур» ля будынка ЗАКСа. І цяжка нават падлічыць, колькі «Фотасесій» адбылося каля апошняй скульптуры

цыві — плоў, а шашлык — мамалыгу. Сярод навінак фестывалю — свята нацыянальнага кіно, падворак замежных студэнтаў, якія наведваюцца ва ўніверсітэтах горада над Нёманам, свята дзіцячай нацыянальнай паэзіі і нацыянальнага харэаграфічнага мастацтва, канцэрт прафесійных артыстаў розных нацыянальнасцяў Беларусі... Цікава і тое, што на многіх падворках падрыхтавалі свае варыянты нацыянальных сямейна-бытавых абрадаў, прычым у некаторых выпадках гэты былі элементы не тэатрыфікаванага, а сапраўднага вясялля.

Паводле слоў упунаважанага па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў Леаніда Гулякі, прыемна ўсёвядамляць, што менавіта на беларускай зямлі нарадзілася і шмат гадоў існуе такое незвычайнае па сваёй прыгажосці свята, якое сваёй самабытнасцю, глыбокім лірызмам і сардэчнасцю спрыяе ўмацаванню і ладу міжэтнічных адносін. Нашым фестывальным рухам вельмі цікавацца за мяжой і ёсць цікавыя прапановы па яго далейшым развіцці. У прыватнасці, даволі рэальна быцьца арганізацыя фестывалю нашых суайчыннікаў, якія пражываюць за межамі Беларусі.

Леанід Гуляка паведаміў, што сёлета падпісаны пагадненні аб супрацоўніцтве па падтрымцы нацыянальных меншасцяў у Беларусі і нацыянальных суполак беларусаў за мяжой з дзяржаўнымі арганізацыямі Літвы, Малдовы, Украіны,

такое ж пагадненне неўзабаве будзе ў нас і з Расійскай Федэрацыяй. За мінулы і першую палову гэтага года Рэспубліканскі цэнтр нацыянальных культур перадаў беларусам Расіі, Украіне, Латвіі, Літве, Эстоніі, Польшчы, Арменіі, Казахстана кнігі, DVD-дыскі і фотаальбомы аб Беларусі, метадычную літаратуру, аўдыёкасеты, нотныя зборнікі, паштоўкі, сцэнарыі святаў, музычныя інструменты, вырабы дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва... Беларускія сцэнічныя касцюмы былі набыты Міністэрствам культуры і ўручаны Саюзу беларусаў Крыма, Беларускаму грамадска-культурнаму таварыству ў Польшчы, Вільнюскай школе імя Ф. Скарыны ў Літве, Калінінградскаму зямляцтву беларусаў, нацыянальна-культурнай аўтаноміі беларусаў Томска, музею «Беларускі двор» у Арэнбургу.

Дарэчы, калі на прэс-канферэнцыі была агучана ідэя арганізацыі фестывалю нашых суайчыннікаў, якія пражываюць за межамі сваёй гістарычнай Радзімы, то яе адразу ж падтрымала наменскі старшыня Гродзенскага аблвыканкома Марыя Біркува, прапанаваўшы аб'яднаць у гэтай справе намагацца рэспублікі і Прыніманскага краю. Магла б скласціся традыцыя, калі на наступны год пасля Рэспубліканскага фестывалю нацыянальных культур Гродна прымае фестываль беларусаў за межамі.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА.

НАВАТ «ІНДЗЕЙЦЫ» ВЕДАЮЦЬ ПРАВІЛЫ ДАРОЖНАГА РУХУ

У рамках сумеснай акцыі ДАІ і «Звязды» прадстаўнікі нашай газеты разам з інспектарам аддзялення агітацыі і прапаганды УДАІ Мінскай вобласці Станіславам Салаўём правяраўлі юных хважароў Міншчыны на веданне правілаў дарожнага руху. Нашы сумесныя намагацца, як кажуць, сталі сумяшчэннем прыемнага і карыснага. Падлеткі з ахвотай удзельнічалі ў віктарынах, конкурсах, пераможцы за свае правільныя адказы атрымлівалі прызы. Асабліва юнакі і дзяўчаты

радаваліся флікерам ад Дзяржаўтінспекцыі і кепкам з лагатыпам нашай газеты са святлоадбівальнай паласой, бо гэта дапамога ім стаць больш заўважнымі ў цэнтры. Тым жа, хто не за сваёй правілы паводзінаў пешаходаў, з якога ўзрусто дзецім дазволена сядзець на прыадні сядзенні аўта, ездзіць на матацыкле ці веласіпеды на дарогах краіны, змог паглыбіць свае веды на нашых «уроках» ПДР, а таксама задаць пытанні супрацоўніку ДАІ.

НА ЗДЫМКАХ: інспектар аддзялення агітацыі і прапаганды УДАІ Мінскай вобласці Станіслаў САЛАЎЕЎ і дзяржаўтінспектар з Салігорска Канстанцін КАСАБУКІ ўручаюць флікеры дзятву. Аня СОХАВА з Сеніцкай школы імя Я. Купалы Мінскага раёна атрымала ў падарунак кружку з лагатыпам «Звязды». Інспектар ДПС з горада Слуцка Андрэй МЯШЭЦКА сярэдшкольнікаў, якія адпачываюць на турбазе.

Першай кропкай нашага падарожжа стала Салігорская школа імя Яні Купалы з фальклорным ухілам. «Урок» пачаўся не пасля традыцыйнага званка, а пасля гідна ДАІ Мінскай вобласці ў выкананні Анатоля Ярмаляка. Пакуль дарослыя вучні рашалі білеты, якія ім раздаў Станіслаў Салавей, карэспандэнт «Звязды» прапанавала дзецям правяць свае творчыя здольнасці, але не забывацца пры гэтым аб тэме нашых «званткаў». Сеніцкая ж школа з фальклорным ухілам, і гэта заданне прайшлося даспадобы. Самы смелай аказалася шасцігадовая Анечка Сохава, якая першай адважылася выйсці ў цэнтр вялікай залы і выказаць на працяжка верш аб правілах дарожнага руху. Дзяўчынычы мы ўручылі кружку «Звязды» (на фота) і пажадалі поспехаў у навучанні, бо ў наступным годзе Аня ідзе ў першы клас. Не менш арыгінальным аказалася выступленне вучанцы 5 «А» класа Яны Верба, якая выканала песеньку Чырвонай шапачкі, пераробленую на новы лад — аб святлафорах і пешаходных пераходах. Аказалася, што з гэтай песняй Яна брала ўдзел у раённым конкурсе юных інспектараў дарожнага руху. Яе каманда, дарэчы, заняла другое месца. Мы падзякавалі дзяўчынычы за новустарую песеньку і ўручылі кепку «Звязды». Найбольш за ўсё вучні раскрыліся ў конкурсе, дзе мы папрасілі кожнага ўдзельніка па чарзе называць прычыны, па якіх адбываюцца ДТП. Цікава, што дзеці нават цэлыя сітуацыі апісалі. Маўляў, едзе чалавек, потым яму пазванілі, у яго вываліўся з рук тэлефон, вадзіцель па яго нахіліўся і — урэзаўся. Ці заднада доўга глядзеў у задняе акно. Больш за ўсё прычына аварыінасіці на дарогах называў першакласнік Канстанцін Стоцкі, якому мы таксама ўручылі свой прыз.

Дарэчы, гэты конкурс спадабаўся і жыхарам «Дзіцячай рэспублікі» лагера Слуцкага раёна, дзе зараз адпачывае больш за 50 школьнікаў. Адзін з хлопцаў нават расказаў гісторыю, як ён сам трапіў у ДТП. «За рулём была жанчына, якая замест тормазу націснула на газ, і ў выніку ў мяне былі пераломы», — уздаў ён. «Да такіх выпадкаў лейней не даводзіць, таму не саромцецца казаць дарослым, што яны губляюць увагу за рулём, едучы, не прышліпшыся, перавышаюць хуткасць ражым, — параўў школьнікам Станіслаў Салавей. — І сам будзіць пільнымі, калі пераходзіць дарогу, бо лета — самы небяспечны перыяд. Толькі ў гэтым годзе ў ДТЗ загінула 16 дзяцей, а 220 атрымалі раненні».

Дарэчы, у «Дзіцячай рэспубліцы» мы сутыкнуліся з двума цікавымі супадзеннямі: у пачатку лагера аказалася такое ж прозвішча, як у нашага суправаджаючага, прадстаўніку УДАІ — Салавей. Акрамя таго, Наталія Салавей паведаміла, што сёння ў іх паводле плана Дзень Беларускай гісторыі і культуры, чаму, здаецца, прадстаўнікі Беларускамоўнай газеты вельмі ўрадаваліся. Спецыяльны прызы ад «Звязды» выйгралі вучні Слуцкай СШ № 11 — аўтар самага прыгожага малюнка з выявай сімвала Беларусі, бусла, чацвёртакласніца Анжэліка Гурыновіч і пераможца віктарыны па гісторыі Беларусі, пяцікласнік Станіслаў Утлін.

Далей наш дэсант адправіўся ў Салігорскі раён, а дакладней дзіцячы аздараўленчы лагер «Дубрава». Мы нават не чакалі, што пасля Дня Беларускай культуры і гісторыі трапім на Дзень... індзейцаў. Нас сустрапі размаўляванне юнакі і дзяўчаты з папаратнікаў у прыскаках. Пакуль мы вызначалі арганізацыйныя пытанні, дзеці высвятлялі, хто ж сярод іх важак племені. Кожны хацеў ўмяшчалася ва жвага, а яго і прызналі ў выніку вожакам. «Індзейцы» настолькі рваліся ў «бой», што ў час конкурсу падмілі рукі яшчэ да аб'яўлення задання, а потым хорам крычалі правільныя адказы. Так што нам давялося ўручыць флікеры ўсім дзецям, а спецыяльны прызы ад «Звязды» — самым-самым актыўным.

Назаўтра павязка працягнулася па Любанскім, Старадарожскім і Пухавіцкім раёнах. «Звязда» наведала тры дзіцячыя лагеры ў гэтых раёнах, дзе ўручыла памятныя прызы...

Мы нават і ўявіць сабе не маглі, калі збіраліся ў дарогу, што дзень прафілактыкі ДТЗ атрымаецца настолькі яркім.

Ірына ПРЫМАК, Уладзімір ЗДАНОВІЧ.
Мінск — Сеніца — Слуцкі раён — Салігорскі раён — Мінск.

Прыёмная кампанія-2008 АБІТУРЫЕНТЫ ВЫБРАЛІ НА ЦТ па гісторыі Беларусі родную мову

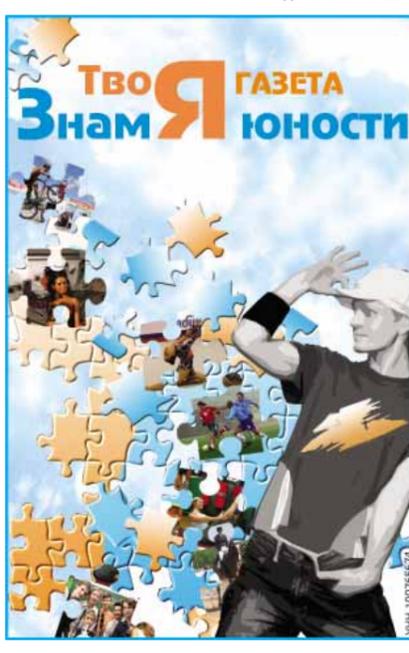
З нечаканай праблемай сутыкнуўся Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў, калі атрымалі работы ўдзельнікаў цэнтралізаванага тэсціравання па беларускай мове з Магілёва.

Як вядома, для работы з бланкіма адказаў абітурыенты карыстаюцца гелевымі ці капілярнымі ручкамі толькі з чорнымі чарніламі. Гэта не наш капрыз, а вымушаная неабходнасць, таму што апрацоўка тэставых работ ажыццяўляецца тэхнічна, а сканер добра «бачыць» толькі тэкст, напісаны чорнымі чарніламі. — патлумачыў дырэктар інстытута Мікалай ФЯСЬКОЎ. — Аднак чорныя ручкі, якімі карысталіся абітурыенты, што праходзілі ЦТ у Магілёве, мелі нейкае серабрыстае адценне, па віне якога тэхніка «чытала» тэкст з вялікімі цяжкасцямі. І паколькі гэта быў не адзінаквы выпадак, можна меркаваць, што ў гандлёвыя прадпрыемствы на Магілёўшчыне паступіла цэлая партыя такіх ручак. Каб пазбегнуць у будучыні аналагічных праблем, я хацеў звярнуцца да абітурыентаў з просьбай браць з сабой на тэсціраванне толькі чорныя ручкі — без ніякіх адценняў.

У мінулы пятніцу ў краіне прайшло цэнтралізаванае тэсціраванне па рускай мове, на якое зарэгістраваліся 106 966 абітурыентаў. Не прыйшлі ў пункты правядзення ЦТ у гэты дзень 1926 чалавек. 13 чалавек былі адхілены ад удзелу ў тэсціраванні, паколькі праігнаравалі забарону на пранос і карыстанне ў аўдыторыі мабільнымі тэлефонамі. Яшчэ тры абітурыенты пакінулі экзамен на стане здароўя.

У нядзелю абітурыенты здавалі цэнтралізаванае тэсціраванне па гісторыі Беларусі. Свае веды па гэтым прадмеце экзаменавалі 28 479 чалавек. Не з'явіліся на ЦТ 846 чалавек з зарэгістраваных. Двое абітурыентаў не змаглі прайсці экзаменацыйнае выпрабаванне да канца ў сувязі з пагаршэннем стану здароўя. Адзін абітурыент быў пакараны за мабільны тэлефон. І яшчэ адзін малады чалавек вырашыў праявіць «прыныцывосць» — адмовіўся здаваць пры ўваходзе ў аўдыторыю арганізатарам свой сотовы тэлефон, таму не быў дапушчаны да ўдзелу ў цэнтралізаваным тэсціраванні. Цікава, і каму ён зрабіў горш? Дарэчы, нягледзячы на перавод у шэрагу школ выкладання гісторыі Беларусі на рускую мову, на рускай мове гэты прадмет здавалі на тэсціраванні толькі 8900 чалавек. А пераважная большасць абітурыентаў (каля 20 тысяч чалавек) выбралі ўсё ж такі родную мову.

Мікалай Фяскоў падкрэсліў, што абітурыентам, якія збіраюцца на ЦТ, трэба быць больш уважлівымі. На жаль, але хапае і такіх, хто забываецца ўзяць на экзамен свой папшарт, другія забываюць пропуск, трэція — увогуле спазніваюцца на тэсціраванне (на экзамен трэба прыходзіць за 30 хвілін да яго пачатку — Н.Н.). Знайшліся, на жаль, і такія разважкі, якія, апліцуючы ў «Беларусбанку» рэгістрацыйны ўзнос за ўдзел у ЦТ, «забыліся» зарэгістравана на ЦТ, каб атрымаць пропуск. А цяпер гэта зрабіць ужо немагчыма. Крыўдна, аднак галаву трэба мець на плячах, тым больш калі прэтэндуеш на паступленне...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Небяспечны сезон ВАДА П'ЯНКІ НЕ ДАРУЕ!

Для ратавальнай станцыі «Вяслярны канал» у Брэсце пачаўся самы складаны сезон работ. За чатыры месяцы 2008 года на тэрыторыі вобласці ўжо 30 чалавек патанулі. У асноўным прычынай трагедыі становіцца купанне ў нецвярозым стане, пакіданне без дагляду дзяцей, а таксама купанне ў забароненых месцах. У Брэсце працуе чатыры пляжы, дзе купанне забаронена. На гэтых пляжах дзяжуряць ратавальнікі АСВОДА.

НА ЗДЫМКАХ: вадзалас Валянцін МАЦСКІ з калегамі нясе дзяжурства на ратавальнай станцыі «Вяслярны канал».

ФАРБЫ РАДЗІМЫ

Выніковая выстава Міжнароднага пленэра па жывапісе «Вобраз Радзімы ў выяўленчым мастацтве» адкрылася ў нядзелю 15 чэрвеня ў Магілёўскім мастацкім музеі імя Масленнікава.

Сёлета пленэр праводзіўся ўжо 13-ы раз: у ім бралі ўдзел 30 мастакоў з 9 краін. Пленэр будзе прысвечаны 80-годдзю народнага мастака Расіі Валянціна Сідарава. Праца доўжылася месяц: паводле традыцыі, два тыдні мастакі былі на Акадэмічнай дачы імя Рэліна ў Цвярской вобласці, а яшчэ два тыдні ўдзельнікі пленэра прымалі Горацкі раён.

Мастакам вельмі спадабаліся Горацкіна і ўзровень арганізацыйнай працы: творчыя людзі былі пазбаўлены любых бытавых праблем і забяспечваліся з першай просьбы транспартам і ўвогуле ўсім неабходным.

Мой вобраз Радзімы — гэта вёска Нікольск у Дрыбінскім раёне, дзе я нарадзіўся, — расказаў старшыня Горацкага райвыканкома Міхаіл Анікеў. — У гэтых маляўнічых мясцінах прайшло мае дзяцінства, там я стаў на ногі і пачаў свой працоўны шлях. І вельмі прыемна, што мастак Уладзімір Латынцаў намалюваў маю родную вёску і падарыў асабіста мне карціну. Цяпер яна будзе ўпрыгожваць мой дом.

Польскі мастак Марыян Яжэмбскі прыехаў у Магілёў з Чанстахова. Ён аб'ехаў увесь свет, але ў суседняй Беларусі апынуўся ўпершыню. — Тут сардэчнымі людзьмі і неверагодна прырода, асабліва бірозы, — расказаў пан Марыян на выставе. — А ў старажытным Мсціславе дзівоўныя касцёлы і прыгожыя халупкі (пашама — хаткі).

Цяпер мастак усім дорыць візіту са сваім здымакам каля мсціслаўскай хаты на перакржжыванні вуліц Леніна і Маркса. А яго арыгінальныя карціны — неверагодных цёмных колераў, дзе пануюць адценні карычневага — адразу прыцягнулі ўвагу публікі на выставе.

«Прыгожыя беларускія хаткі» польскага мастака Марыяна ЯЖЭМБСКАГА.

хільнікі творчасці Кустырцы на гэта абяцанне не забыліся.

— А як вы даведаліся, што я літаральна днямі вёў перамоў аб прыездзе Эміра Кустырцы? — усмінуўся ў адказ Срэчка Джукіч. — Ён апошнім часам быў вельмі заняты: рабіў фільм пра Марадону. А мы хочам, каб Эмір прыехаў на фестываль «Лістапад» са сваёй стужкай «Запавет».

ВЕСНАВАЯ СВЕЖАЦЬ КАРЦІН Старшыня арганізацыйнага камітэта пленэра наменскі старшыня Магілёўскага аблвыканкома Анатоль Глаз зрабіў выніковы, што пленэр удаўся і быў плённы.

Галоўныя заданні гэтага культурнага мерапрыемства ён бачыць у выхаванні людзей, падтрыманні духоўнай сілы, сяброўстве паміж находамі.

— Кожны мастак — гэта індывідуальнасць, асоба, і ў кожнага свой непаўторны стыль, — падзяліўся сваімі ўражаннямі ад выставы Анатоль Глаз. — Асабіста мне спадабаліся карціны беларусаў Юрыя Піскуна і армянін Гульняры Сарыбека. Але работы ўсім мастакоў непадобныя адна на адну,

Сакавітыя фарбы армянскай мастакі Гульняры САРЫБЕКЯН.

ДЖУКІЧ І КУСТУРЦА Паглядзець на вынікі міжнароднага пленэра ў Магілёў прыехалі прадстаўнікі дыпламатычнага корпусу.

Надзвычайна і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Сербія Срэчка Джукіч — часты госьць Магілёўшчыны. Яго жонка мастачка Вера Джукіч ужо некалькі разоў брала ўдзел у пленэрах. Пасол выяўляў сябе добрым

Музычны прыпынак
Ф. Вілейка.

Няспраўджаны «Вясковы «бізнэс-план»

У нумары ад 18.4.08 у «Звяздзе» быў апублікаваны матэрыял «Вясковы «бізнэс-план». Гэта была спроба журналісцкага расследавання па калектыўным звароце жыхароў вёскі Шапчыцы Рагачоўскага раёна. У пісьме ў рэдакцыю, пад якой падпісаліся 163 чалавекі, вясковцы абгрунтавалі свой пункт гледжання на разнастайны эканамічнай і сацыяльнай праблемы ў сваёй мясцовасці. Праблема заключалася ў тым, што некалькі квітнёўчых гаспадаркаў (не так ужо і даўно — 15 гадоў таму), пасля сыходу старэйшых на пенсію, паступова разваліліся. У вёсцы яшчэ захаваўся прыметы былых добрых часоў: асфальтаваныя вуліцы, дзіцячы садок, водаправод, і самае гаюльнае — немалая колькасць людзей працаздольнага ўзросту (211 чалавек). Разам з тым апошняя працягвалася — малочна-тэраварная ферма нядарна закрывалася. Аўтары пісьма прасілі дапамагчы ўпэўніць раённыя ўлады ў тым, што аднаўленне гаспадаркі ў Шапчыцах яшчэ мае сэнс, што аднаўленне фермы там будзе выгадна не толькі жыхарам вёскі, але і раёну, і краіне. Аднак раённыя ўлады з аўтарамі пісьма не пагадзіліся. Яны лічыць, што хоць людзі ў вёсцы яшчэ і ёсць, але працаваць там няма каму. Бо адны разваліліся, другія пасля заробку на маскоўскіх будоўлях не пойдуць на ферму, лічыць у праўдзінай сельскай гаспадаркі Рагачоўскага раёна. І доказ таму — развал гаспадаркі. Тым не менш журналіст заклікаў улады больш уважліва паставіцца да меркавання шапчыцкіх жыхароў, а тым, у сваю чаргу, — упэўніць улады, і не толькі на паперы, што яны хочаць і здольны працаваць.

Рэдакцыя атрымала афіцыйны адказ на артыкул з Камітэта з сельскай гаспадаркі і харчавання Гомельскага абласнога выканаўчага камітэта, у якім паведамляецца, што зварот жыхароў Шапчыцы «разгледжаны з выездам на месца».

«Населены пункт Шапчыцы з'яўляецца вытворчым структурным падраздзяленнем камунальнага сельскагаспадарчага ўнітарнага прадпрыемства «Званец», якое сёння знаходзіцца ў складаным фінансавым эканамічным становішчы, — пацвердзіў Камітэт тое, пра што гаварылася ў артыкуле, і пралістравана ў наступных лічбах: На 01.04.08 крэдытная запасынасць прадпрыемства складала 2830 млн рублёў. Сярэднямесячны заробак работнікаў усіх катэгорый за 2007 год — 175 332 рублі пры сярэдняспісанай колькасці працуючых 93 чалавекі.

Па выніках работы за 2007 год прыбытак па гаспадарцы склаў 3 млн рублёў, рэнтабельнасць 0,2 працэнта. Пры баланснай пашы 31,6, урадхайнасць збожжавых і зернебабоўных культур складала 18,7 ц/га. Надой малака на 1 доўжнаму карову — 1861 кг, сярэднясутачнае прыбыткі жывёлы ў вазе на працоўнага і адкорме — 309 грамаў.

У населеным пункце Шапчыцы працягвае 221 чалавек працаздольнага ўзросту, з якіх у КСУП «Званец» працуе 31 чалавек. На малочна-тэраварнай ферме н.п. Шапчыцы ў 2006 годзе ўтрымлівалася 235 гаў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 178 кароў. У сувязі з аварыйна-тэхнічнай аварыяй паміжшані-наў кіравання прадпрыемства вымушана было перавесці жывёлу на МТФ у н.п. Званец. З 9 жывёлагадоўчых паміжшані-наў кіравання прадпрыемства вымушана было перавесці жывёлу на МТФ у н.п. Званец. З 9 жывёлагадоўчых паміжшані-наў кіравання прадпрыемства вымушана было перавесці жывёлу на МТФ у н.п. Званец.

Такім чынам, у адказах практычна не павадзіліся нічога новага. Фермы ў Шапчыцах не будзе. І ніякага іншага прадпрыемства пакуль — таксама. Тым, хто хоча працаваць, прапанавана альбо пераехаць (што азначае падпісанне смяротнага прыговору вёсцы, у якой яшчэ пакуль няма моладзі), альбо ездзіць у Стary Дойск і Слабаду (што пры рабоце на ферме не заўсёды зручна). Крыўка лепей сітуацыя з вёскай Званец, нахонт якой хоць бы абмяркоўваецца пытанне аб будаўніцтве там фермы. Напэўна, людзі так і не здолелі ўпэўніць ні абласное, ні раённае начальства ў тым, што яны ў стане даягдыць статак кароў у Шапчыцах. На жаль, у афіцыйных адказах рэдакцыі нічога не сказана пра тое, наколькі начальства імкнулася выслушаць людзей і ўлічыць іх інтарэсы... Хоць паміж рэдакцыяй і вёскай складаліся эканамічны ад пераездаў у н.п. Стary Дойск і н.п. Слабада, дзе знаходзіцца малочна-тэраварная ферма. Пры адмове ад пераезду гарантавана транспарціроўка рабочых да новага месца працы.

Сельскагаспадарчыя ўгоддзі, якія знаходзіцца вакол Шапчыцы, штогод выкарыстоўваюцца для выпасу жывёлы і нарыхтоўкі кармоў.

Плюў навывперадкі — апынуўся на дне

Калі б не быў нападлітку гэты 21-гадовы работнік Гомельскага хімізавода, то не паспрачаўся б ён са сваім сябрам, які таксама прыняў дозу спіртнога, і дзвюма дзюўчатамі, хто хутчэй пралыне вяслюку дыстанцыю. Напарнік яе адолеў, а завяданні апынуўся на дне. Выратавальнік на месца здарэння прыбыў праз тры хвіліны, калі атрымліваў сігнал, ды было позна. Дарэчы, у гэты ж самы дзень служба выратавання на водах горада аказала дапамогу тром чалавекам і дзюўчатым гэтаму жанчыне засталася жывы. А вось на наступны дзень яны выцігнулі з вады труп навучачага прафэзавуцыя лішца, які шукалі тры дні. А яшчэ раней, у м.п. на вадзе загінуў два навучачы аграрна-тэхнічнага каледжа, якія на Сожы святкавалі заканчэнне вучобы. Яі расказваюць спецыялісты абласнога таварыства выратавання на водах, у пераважнай большасці тапелыцамі аказваюцца асобы, якія любяць выпіць на прыродзе і асыяжыцца затым прахладай.

Уладзімір ПЕРКАЎ. Паварыла

Недалёка ад Віцебскага чыгунчанага вакзала, на мосце імя Кірава, шыганка раніцай прапанавала паварыць студэнты Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта. У выніку завалодала 25 еўра і 1 тысячню расійскіх рублёў. Дзюўчына звярнулася па дапамогу ў міліцыю. Узбуджана крымінальна-наступнага справы.

Жонка забіла сякерай

25-гадовая жыхарка Віцебскага раёна, якая знаходзіцца ў дрэўчым водпуску па доглядзе дзіцяці, забіла сякерай свайго 28-гадовага мужа. Устаноўлена, што ўвечары разам выпілі ў сваёй кватэры, пасварыліся. Жанчына ўзяла сякера і ўдарыла мужчыну па галаве. Раённай пракуратарай узбуджана крымінальнага справы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Без бар'ераў КАЛІ НЕ ЗАРОБАК, ТО СТАЖ

Ва ўсіх рэгіёнах краіны будуць створаныя аддзяленні дзённага знаходжання інвалідаў

Павышэнне сярэдняга ўзросту насельніцтва Беларусі вядзе да паступовага павелічэння колькасці інвалідаў. Сёння група прызначана 510 тысячам нашых грамадзян — кожнаму дваццатаму жыхару краіны. Пры гэтым, як прагучала падчас рэспубліканскага семінара «Удасканаленне форм і метадаў работы па сацыяльна-працоўнай рэабілітацыі інвалідаў», найбольш паспяхова праектамі апошняга часу ў дачыненні да людзей з абмежаванымі магчымасцямі сталі сацыяльна-дапамога праз тэрытарыяльныя цэнтры і працаўладкаванне за кошт спецыяльнай броні. Тады як ці не галоўнымі праблемамі тут можна назваць сітуацыю з тэхнічнымі сродкамі рэабілітацыі і безбар'ернасцю асяродка.

Догляд плюс ПРАЦОЎНАЯ МАЙСТЭРНЯ

47 тысяч жыхароў, 245 населеных пунктаў, сто кіламетраў з поўначы на поўдзень і 70 кіламетраў з захаду на ўсход. Баранавіцкі раён не без падстаў лічыцца адным з самых вялікіх у Беларусі. Прычым з уплывам гэтага адрознення ў асяродку — як аказвае неабходную дапамогу тым жа 12,5 тысячы пенсіянераў і амаль 2400 інвалідаў рэгіёна?

— Каб наблізіць падтрымку да жыхароў вёсак, на тэрыторыі раёна працую 10 сацыяльных пунктаў, у якія штомесяці ў дзень атрымання пенсій выязджаюць спецыяльныя брыгады з прадстаўніцтваў нашых цэнтраў, бытоўкі, медыцыны, міліцыі, пажарнай, — кажа дырэктар тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльна-працоўнай рэабілітацыі насельніцтва Баранавіцкага раёна Ірына Юрэня. — Нам удалося набыць групаўчых аўтамабіль і зусім хутка з'явіцца магчымасць аказваць паслугі «сацыяльнага таксі», наладжваць паездкі ў бальніцу, да стаўкі бульбы, будматэрыялаў ці артапедычных сродкаў па нізкіх тарыфах. Нарэшце, у двух населеных пунктах раёна створаны філіялы тэрытарыяльнага цэнтра, якія займаюцца распылючай і колкай дрэў, дробнымі рамонтамі аўтамабіляў і іншымі платнымі паслугамі ўздоўж тэрыторыі.

— Пакаль аддзяленні дзённага знаходжання інвалідаў адчынены ў 78 рэгіёнах, аднак вызначана, што да 2010 года яны будуць ва ўсіх без выключэння 156 тэрытарыяльных цэнтраў Беларусі, — адзначае начальнік аддзела па справах інвалідаў Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рыта Сушко. — Прычым ужо сёння большасць аддзяленняў маюць працоўныя майстэрні, дзе займаюцца дрэвапрацоўкай і разбой, кветкаводствам, вырабам сувеніраў і нацыянальных ялек. І гэты напрамак павінен развівацца, бо інваліды зарабляюць не толькі грошы, але і стаж. А ў выніку чалавек, які па тым ці іншым прычынам не зможа працаваць працоўна дзейнасцю, атрымае ўжо не сацыяльную, а больш высокую працоўную пенсію.

ІЛГЫТЫ З НЕВЯДОМЫМІ

Між тым, канстатуючы ў міністэрстве, колькасць інвалідаў, якія маюць дазвол медыкаў і хочучы працаваць на пастаянных месцах, працягвае павялічвацца. Калі ў 1995 годзе ў пошуках вакансій у службы заняцасці Беларусі звярнулася 1,6 тысячы, то летась — ужо 5,3 тысячы чалавек «на групе». Такім чынам, падлічыць няцяжка: рост скажыць 3,5 разоў.

У першую чаргу працаўладкаванне інвалідаў робіцца за кошт спецыяльнай броні, да прыкладу, сёлетня для людзей з абмежаванымі магчымасцямі ў арганізацыях

краіны павіна быць зарэзервавана 2 тысячы вакансій. Аднак броня — варыянт не адзіны. Адначасова найменшы моцны разлічваецца на кампенсуючы выдаткі за сродкаў Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва на прафнавучанне, выдаткаў на набыццё спецыялізаванага абсталявання пры стварэнні новых працоўных месцаў для інвалідаў. Плюс да таго, існуе варыянт працоўнай рэабілітацыі. На яе час Фонд бярэ на сябе частковыя выдаткі па аплаце працы інвалідаў у межах «мінімалкі», а для бюджэтных арганізацый — яшчэ і выдаткі на набыццё абсталявання. Словам, стымулы прымаць да сябе людзей «на групе» ёсць. Аднак карыстаюцца імі далёка не заўсёды. Бо, павадле слоў начальніка галоўнага ўпраўлення палітыкі заняцасці і працы насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Мікілая Кожанава, значная частка найменш карыстаюцца і «льготам» пры ўладкаванні інвалідаў проста не чула.

СЕННЯ ЭКАНОМІМ, ЗАЎТРА ПЛАЦІМ?

На пастаянным уплыве ў Беларусі пратэзна-артпедычным аддзяленнем цэнтраў знаходзіцца больш за 97 тысяч інвалідаў, тут аказваецца дапамога 170 тысячам грамадзян краіны без групы. Літаральна штогод адзіны ў Беларусі вытворца вырабляе звыш 40 тысяч пра спецыяльнага абытку, 20 тысяч іншых дапаможных сродкаў, каля 4 тысяч крэсла-калясак, 7,5 тысячы экзэмпляў малочнай залозы. Пры гэтым цяпер у агульным асяродку працы больш за 70 найменш і пералік працягвае аказаць выпрабаванай крэсла-каляскай з электрапрывадам — чакана, што забяспечыць інвалідаў такімі калёскамі будзе наладжана налет.

Праўда, адначасова нельга не прызначыць, што тэма пратэзна-артпедычных вытворцаў становіцца больш вострай. Іх ільготна выдана захаваўся для інвалідаў I і II груп і дзіцяці-інвалідаў. А вось інвалідам III групы, а таксама ветэранам і дзецям, якія былі прызначаны групы маюць патрэбу ў дапаможных сродках, даводзіцца плаціць па поўным кошце. — І краз тут узнікне шмат пытанняў, — заўважае дырэктар Баранавіцкага філіяла Беларускага пратэзна-артпедычнага аддзялення членам сацыяльнай абароны Юры Мазалеў. — У нас чымсьці заблыла на элементарныя рэчы, скажам, на тое, што медыкі могуць прызначыць III групы інваліднасці з ампутацыяй ніжняй канечнасці на 10—15 сантыметраў. Ці на тое, што жанчыны, якім патрабуюцца экзэмпляры малочнай залозы, часта проста не ідуць за прызначэннем групы ў МРЭК, бо не хочучы, каб аб іх праблемах даведзлася на рабоце. Я ўжо не кажу аб многіх дзецях. Так, сёння яны не з'яўляюцца інвалідамі. Але калі не знойдуцца грошы на тэхнічныя сродкі рэабілітацыі сёння, яны стануць інвалідамі заўтра.

Нельга не заўважыць, што ўсе дапаможныя сродкі вырабляюцца не серыйна, а выключна па індывідуальных заказах. А адсюль і высокі кошт. Прыкладам, пара артапедычнага абытку каштуе каля 400 тысяч рублёў, гарста для лічыннага скалізку — больш за 700 тысяч, пратэзна нагі — 1,5 млн рублёў. І, на жаль, кампенсаванне такія выдаткі ў рамках асяродка сацыяльнай дапамогі немагчыма. Да таго ж гэтыя рэчы нельга набыць раз і заўсёды, нават у лепшым выпадку абыток ці гарэст праслушчыць усяго год, максімальны тэрмін выкарыстання пратэзна ніжняй канечнасці складае два гады. Што ж да вышэй, то яны на паверхні. Калі ў пачатку года на ўплыве ў Баранавіцкім філіяле знаходзіліся 9 тыс. жыхароў Брэстчыны, то сёння — ужо на паўтары тысячы менш. І ў самы бліжэйшы час ад пратэзна-артпедычнай дапамогі можа адмовіцца прыкладна такая ж колькасць насельніцтва вобласці. Зрэшты, падобная сітуацыя назіраецца і ў іншых рэгіёнах краіны.

Аднак цяперашні малонак мае яшчэ адно непрыемнае адценне. Беларускі пратэзна-артпедычны аддзяленні цэнтр і яго філіялы з'яўляюцца газрасілкавымі арганізацыямі. Таму скарачэнне заказаў вядзе да недахопу грошай на асваіванне вытворчасці новых і даўня дапаможных сродкаў, да цяжкасці з набыццём камплектуючых і сыравіны. Апроч таго, падаюць заробкі работнікаў, што рана ці позна пацягне іх звальненне. Не

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

«КАЛІ Б МАРШРУТАЧНІКІ ЗАКЛЮЧЫЛІ ДАГАВОРЫ

АБ ПРОДАЖЫ БІЛЕТАЎ ПРАЗ КАСЫ...»

На аўтастанцыі «Аўтазаводская» ў сталіцы нядарна была завершана рэканструкцыя, аднак змяненні, якія датычылі прынамсі платформы на пероне, пасажыраў не задаволялі, хутчэй, наадварот, пра што яны і паведамілі ў рэдакцыю.

— Раней платформы былі больш доўгімі і вузкімі, па баках мелі металічную агароджу. Было зручна: на яе можна было паставіць сумку, абаперціся самому падчас чакання аўтобуса. Да таго ж такая форма платформы сама «выстройваецца» чаргу ў патрэбным накірунку, — гаворыць аўтаўнік. — Пасля рэканструкцыі агароджы зніклі, самі платформы сталі карацейшымі і больш шырокімі. Цяпер людзі ўтвараюць не чаргу, а натоўп. Але самае гаюльнае датычыцца маршрутаў аўтобусаў, якія ішлі ў тым жа накірунку. Было зручна: платформы перона (кароткія і шырокія, дзе не можа арганізавацца чарга). Пра перанос ведаюць дагэтуль не ўсе (у будынку, калі збіраеся ехаць на маршруты, заходзіць няма патрэбы), вось і кідаюцца з канца ў канец перона. Ускладняе сітуацыю тое, што паміж платформамі знаходзіцца на рагу будынка аўтастанцыі — дзе многія крэйз і накіроўваюцца на перон... Паводле слоў галоўнага інжынера філіяла «Мінскі аўтавакзал» Уладзіміра Іваніса, рэканструкцыя на «Аўтазаводскай» яшчэ цалкам не завершана. У прыватнасці, чакаюцца работы ўнутры будынка аўтастанцыі, куды для зручнасці пасажыраў збіраюцца перанесці кіёскі з прыльгаў тэрыторыі.

— Агароджы з платформы прыбылі, бо, паколькі платформы размешчаныя па дыяганалі, аўтобус на адной з іх аказваўся дзвярма на супраць сярэдзіны другой, што было нязручна, — паведаміў Уладзімір Міхайлавіч. — Што датычыцца ўвогуле платформы, дык раней іх было ўсяго 8, пасля праведзенай рэканструкцыі стала 11. Першыя восем з іх былі адведзены пад рэгулярныя маршруты, а 9-я, 10-я і 11-я платформы — для маршрутачнікаў, якія не рэалізуюць білеты праз касы аўтастанцыі. Цяпер укараняецца сістэма, каб праз інфакіёскі пасажыраў можа набыць білет на любы маршрут з любога вакзала. Прынамсі, па Мінску такая праца павіна быць завершана да канца года. Шмат робіцца, каб пасажыры, маючы на руках набыты білет з месцам, мог спакойна прыйсці і сесці ў патрэбны аўтобус. З маршрутачнікамі ж так пачаць быць не можа, бо яны самі павіны аплываць пасажыраў. Таму, калі вашы з'яўляюцца выказваюць незадаволенасць, няхай ішчэ выкладзіце маршрутныя заключаны дагаворы з аўтастанцыяй на продаж білетаў на іх рэйсы праз касы.

Пункт гледжання транспартнікаў зразумелы. Толькі каму пасажыры павіны нешта плаціць? Усё ж робіцца найперш для зручнасці менавіта іх, праўда? І людзям сапраўды павіна быць зручна на справе. А як паміж сабой дамаюцца ўладальнікі маршрутачнікаў і аўтастанцыя, гэта іх не павіна ўхваляцца. Гаюльнае, паўторымось, каб не ва ўрон патэнцыйнаму пасажыру.

Здаецца, выкажам сваё меркаванне, што справа ў нечым датычыцца канкурэнцыі паміж дзяржаўнымі і недзяржаўнымі прыватнымі (Уладзімір Іваніс падчас гутаркі прыгадаў пра «працэнт» маршрутачнікаў побач са станцыяй метро «Магілёўская»). У рэшце рэшт ёсць жа спецыяльныя службы, якія павіны кантраляваць, каб выдаткі маршрутачнікаў выдалілі тры ж білеты, правяралі іх на лініі і г.д. А вяртаючыся да пачатку матэрыялу — няўжо нельга дамавіцца, каб маршрутачнікі спыніліся, забіраў пасажыраў на ўсіх платформах, як было дагэтуль?..

Сяргей РАСОЛЬКА.

Да сваіх каранёў

У Ганцавічы завітаў кіраўнік абшчыны беларусаў Льюўшчыны, каб падпісаць пагадненне з раёнам аб супрацоўніцтве. Звязана гэта было, напэўна, з тым, што дух беларускага ў Ганцавішчыне ўсё яшчэ адчуваецца і ў першую чаргу дзюўчаты кіраўніцтва раёна.

Актыў Льюўшчын абшчыны налічвае прыкладна 360—380 чалавек. У асноўным гэта беларусы, якія жылі там, былія вайскоўцы і пэўная частка тых, хто сюды прыехаў на працу.

Кіраўніком згуртавання выбралі ўраджэнца Магілёўшчыны Сяргея Кулікова. Ён генерал у адстаўцы, але карані свае не забыў. «Да мяне прыйшлі былыя афіцеры і казалі, што трэба нешта рабіць, — паведаміў Сяргей Уладзіміравіч, — вось і вырашылі аб'яднацца. Цяпер у нас ёсць нядзяльная школа, вывучаем гісторыю, культуру Беларусі, будзем царква».

Сёння на Льюўшчыне толькі адна праваславная царква, а астатнія 800 вярнуліся ва ўніяцтва, якое пасля вайны было забаронена.

Калі ва Украіне (які ў усёй постсавецкай прасторы) ідзе такі ўздым нацыянальнай свядомасці, то і беларусам Льюўшчыне не заставацца нічога іншага, як згуртавацца. Хоць гэта і цэлым і не вырашае праблемы. Дзеці беларусаў, якія нарадзіліся ва Украіне і пайшлі вучыцца ў школу, ужо атасамляюцца сабе з украінцамі. Гэта палікі пры любых умовах застаюцца самі па сабе, а мы больш падатлівыя.

Самая вялікая абшчына на Льюўшчыне руская, самая багатая — лўўрэйская, а «ціхая» — беларуская.

Безумоўна, каб выжыць і захаваць сваю адметнасць, беларусам за мяжой неабходна падтрымка, найперш духоўная, з Радзімы, хоць да месца была б і матэрыяльная. І ў гэтым плане сёння нашым землякам на Льюўшчыне больш прыходзіцца спадзявацца на спонсараў.

Дык як будучы супрацоўніцтва бакі, які падпісалі пагадненне? Планаўчэна выкананне агульных праектаў і праграм у аддзяленнях, культурнай і спартыўна-турэстычнай сферах. Ёсць намер удзельнічаць у фестывалі мастацтва, святах народнай творчасці, арганізоўваць узамежны камандзіроўкі, праводзіць аздараўленне дзцяці, супрацоўнічаць з грамадскімі аб'яднаннямі раёна... Пагадненне падпісана, а наколькі яно будзе эфектыўным і спрыяльным агульнай справе — пакажа час.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Простыя рэчы

Адсюль і пагончыкі ці панеганы, чалавек, які нешта некуды гоңіць.

А пагонцы? Прыкладам, пагонцы метр — тое, што вымяраецца ў даўжыню, лінейны.

Ну, і зразумела — пагоня. Гэта і праследаванне каго-небудзь. І самі людзі, якія ўдзельнічаюць у пагоні. І нават жаданне здабыць тэле па тэрабне, напрыклад, пагоня за кнігай, але ва ўсіх выпадках прысутнічае менавіта працягласць.

«Пагоня» называецца і герб Вялікага княства Літоўскага, нашай прарадымі. Шмат вядола гэтага сімвала было спрэчка, ды не сціхаюць яны і цяпер. Але ў аснове мінулага сімвала — менавіта пагоня, пагоня.

Маё пакаленне выхоўвалася на песнях «Бітлоў» і на песнях Уладзіміра Высоцкага. Першая пэсенька называлася «Кам на пагоню...».

У яго, сына вайскоўцы, шмат песень пра вайну. Ды і мы ў сваім месцежым пошце, пошце парадка Пастава, былі проста непалаўна бліжэй да людзей і пагоня. На гародку, які не меў і дзюўчатых жыхароў — дзюўчатых войскаў стратэгічнага прызначэння, два ачышчаныя палкі, ды яшчэ шмат яшчэ іншага. Не буду вадаць: існавала ў Паставах тэды тады, існавала ў палю, і абавязкова на пагон патрапілі. Але было гэта не з абразай. Канстатацыя факту. А вайскоўцаў паважалі. Асабліва паважалі маладых афіцэраў у пагонах мясцовыя дзюўчаты. Таму што перспектывыя жанікі. Было тады на сляху і яшчэ адно брыдкаватае прыслоўе, якое цалкам прыводзіць саромеюся, але ж было. Там гаварыліся пра калготкі і зоркі на пагонах...

У нейкім расійскім фільме, помніцца, быў капітан, якога панізілі ў званні і стаў ён старшым лейтэнантам. І там яшчэ дзірачкі на пагонах. Недалёка зусім ад мяне жыве на прыватнай кватэры афіцэр з авіяцыйнай часці. Не лётчык, нехта з аэрадромнай службы. Халасяк, гуляка, які часам раніцою іду на службу ў двух тэды. У адным ён сам, у другім — яго фуражка. Дык воно за некалькі гадоў я назіраў, што ён становіцца то капітанам, то старшым лейтэнантам, то зноў капітанам, то зноў...

Пагоняў у ён не мяняў. Так і хадзіў то з пэсней дзірачкі у пагонах, то з поўнымі. Дарэчы, чалавек гэтага ўжо няма, хай зямля яму будзе пухам.

Тыя з маіх чытачоў, хто скурпулёзна адследжваюць расповеды пра простыя рэчы, тут усміхнуцца: а дзе і пра свае пагонцы? Дзе гадны сякі, Чырвоныя, на якіх значыліся дзве літары — «С» і «А». Чырвоныя азначала, што я пехацінец, а літары, што ў Савецкай Арміі. Цяпер армія беларуская. Але чалавек у пагонах як раней, так і цяпер, сустракаецца з вялікай вагавай і пашанай. Пагоня азначае, што чалавек выконвае свой абавязак. Ён адказны перад дзяржавай, прысягаю, перад сваім камандаваннем, перад сваёй унутранай адданасцю абранай справе. Нават калі ў цягнулі правядзіць сутракае цябе ў форме, прыбраўна, акуртаван, а на плячы зноў формы пагоня — эдзедца неж лётчы і спакэйнай.

Алесь КАСЦЕНЬ.
г. Пастава.

АБРАДАВЫЯ АТРЫБУТЫ ЎПЛывАЮЦЬ НА ЛЁС ЧАЛАВЕКА

Ніна Іванаўна з Капыльскага раёна задае некалькі пытаньняў: «1. Гадоў 20 таму нябожчы быў сфатаграфаваны з сям'ёй і роднымі. Што цяпер рабіць з гэтым фота? 2. Пясок з магілы да 40 дзён вельмі небяспечны, а што рабіць, калі ім выпадкова абсыпалі чалавека? 3. Калі выносяць нябожчыка, то, кажучы, што трэба паглядзець на тым месцы, дзе стаяла труна, — зда-роўе папярэдня. Ці дзейнічае гэта?»

А вось Валіяна Леанідаўна пытаецца: «На Радаўніцу мы павіны былі сустрэцца з майм дзядзькам, каб ён перадаў мне партрэт май перамерлай маці. Пакуль я ехала, партрэт стаў на магіле дзе-тры гады. Потым я забрала яго і павесіла дома на сцяне. Ці можна было так рабіць?»

Узгаданьня вышэй пытаньні, а таксама многі з тых, на якія мы адказвалі і на якія яшчэ будзем даваць адказы, пераконваюць нас у тым, што ў апошні два-тры дзесяцігоддзі адбываецца вельмі складаны, часам блючны і супярэчлівы працэс нашага пераасэнсавання той бязмежна багатай спадчыны, якая засталася нам ад далёкай прадкаў і якая называецца фальклорнай традыцыяй. Некалі гэта была складаная, гарманічная зладжаная сістэма, у якой цесна перапляталіся каштоўнасці матэрыяльнай і нематэрыяльнай культуры. А з'яўляўся гэтыя два полюсы працягненне таленту Чалавек, Асоба, Творца. Гаспадар і гаспадыня ўмелі ўзраць зямлю, пасеець жыта-пшаніцу, сабраць ураджай, абмалочыць, змалоць, выпечы і будзёныні бліны, і вясельны каравай. Увесь гэты штогадовы працэс быў скіраваны на тое, каб адлюстраваліся ўключанае сям'я, гаспадаркі, нават кожнага чалавека пасасобку ў прыродна-гаспадарчыя цыкл жыцця. Праз пёт і мазалі, праз боль натруджанай спіны, праз венае «паспец» следам за Сонцам, за прыроднымі рытмамі, чалавек успрымаў пах хлеба, скошанай травы, бляск адшараваных палавіц і... прыгажосць абноўленага перад Вялікімднем чырвонага кута, станацца сваёй дачкі, якая апрагнула на сябе вясельныя строй.

Мы ўжо колькі разоў гаварылі аб тым, што самай вялікай тайнай нашай абрадавай практыкі з'яўляецца ўзаемаадносінны паміж светам жывых і «светам» памёрлых. А найперш (залатою правіла беларускай традыцыі) гэта абавязкова ахвярапрынашэнне тым, хто адшлюў у Вячэнасць. А тым шматлікім рогаментам, якія датычацца нашага стаўлення да ўсіх прад-

метаў, рэчаў, што некалі належалі памерламу чалавеку, а таксама зоне «таго» свету — могілкам...

Многія з іх мы можам пракаментаваць толькі тымі словамі, якія пачулі ад людзей сталага веку ў розных кутках Беларусі. Аднак часта мы чулі кароткае: «Так трэба! А чаму — не ведаем!» Хоць трэба сказаць, што часцей за ўсё людзі ведаюць або маюць свой варыянт адказу на пытанне, але чамусьці не хочучы дэталізаваць ім з чужым чалавекам. Праўда, трэба памятаць, што традыцыя часцей за ўсё не патрабавала тлумачэння. Яе трэба было прытрымлівацца, захоўваць, ахоўваць і перадаваць наступным пакаленням. Ну, скажыце, калі ласка, чаму пры сустрэчы трэба падаваць адно аднаму руку або здымаць шапку; навошта перад далёкай дарогай мы кажам: «З Богам!»; чаму перад святкам трэба навесці парадку ў хаце? Сёння мы нават не задумваемся аб гэтым — так патрабуе наша шматвяковая Традыцыя.

Фатаздымак з'явіўся ў жыцці чалавека зусім нядаўна, масава — не болей за 100 гадоў таму. Аднак мы ўжо назапасілі пэўныя веды аб ім, разумеючы, што фота ў значнай ступені з'яўляецца не толькі фізічнай, але і энергетычнай «копіяй» чалавека. Сярод нас ёсць людзі, якія на фатаздымку расказваюць пра лёс чалавека, пра яго здароўе, нават моцць пэўным чынам уплывае на яго. А тое ж фота ў кантакце з магілай памерлага — які энергаабмен і гэты час адбываецца паміж двума ўвасабленямі адной і той жа істоты?

У народнай культуры існуе традыцыя **памінальных фотаздымкаў памёрлых на гэты час. А вось пасля года яны, наадварот, становяцца вашымі надзейнымі аб'ектамі. (Гэта адказ на першае пытанне). Важнай вайхой ў памінальных перыядзе з'яўляецца саракавы дзень: ён пераходзіць зямлі, вельмі небяспечны (таму і саракагоддзе нельга адзначаць жывым); менавіта таму з'яўляецца небяспечным пясак з надмагільнага ўзвышша, асабліва да 40 дзён, а значыць, абсыпка жывога чалавека ім зусім не пажадана. (Хоць даволі часта даводзілася чуць, што дачка памерлага жменьку пяску сыпалі за кайнер). Нельга гэтага рабіць.**

А вось на тым месцы (на табурэтках), на якім стаяла труна з нябожчыкам, пасядзець можна, каб не бяжыча кантактаў з памёрлым, каб ціха і мірна жыць далей без яго.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

СЫНУ — ФЛІКЕРЫ, ЖОНЦЫ — ЭЛЕКТРАШОКЕР

Трэці раз у Мінску прайшла спецыялізаваная выстава «Чалавек і бяспека», на якой больш за 90 прадпрыемстваў з Расіі і Беларусі прадставілі навінкі тэхнікі, узбраення, сродкаў аховы.

НОВАЯ МАРКА

Міністрства сувязі і інфармацыйныя тэхналогіі Рэспублікі Беларусь уявілі ў паштовае абарачэнне адзінаццаты стандартны выпуск «Дзікія жывёлы. Звяры», дванаццаты стандартны выпуск марак «Садовыя кветкі», падрыхтаваныя выдавецкім цэнтрам «Марка» РУП «Белпошта».

Мастак Аляксандр Міцянін.

Літаратура «А» адпавядае тарыфу перасылкі простага пісьма ў межах Рэспублікі Беларусь. Літаратура «В» адпавядае тарыфу перасылкі простага пісьма вагой да 20 г наземным транспартам у Расію, Літву, Туркменістан.

Шаноўнага Аляксандра Аляксандравіча ПРТАСА вітаем з важным юбілеем — 60-годдзем! Ад шчырага сэрца жадаем добрага настрою, моцнага здароўя, доўгіх гадоў!
З любоўю ды павагай жонка, дзеці, зяць, нявестка са сваяцый.

Дзеці бяруць запалкі і...

Запалкі дзеці не цацка — вядома ўсім. Дзіўна, што некаторыя бацькі пра гэта забываюць.

У Аршанскім раёне ў вёсцы Барздохка дома засталіся адны два хлопчыкі — 8 і 11 гадоў. Яны ўзялі запалкі і падпалі саляму, што ляжала ля гаспадарчай забудовы. У імгненне яна загарэлася, і моцны вечер перанёс агонь на дом. Цяпер свайго дома ў сям'і няма. У апошні час яшчэ некалькі аналагічных пажарных гісторыяў адбыліся ў Прыдзвінскім краі. У вяртанасці, у Докшыцкім раёне ў вёсцы Шацігадовы хлопчык узяў запалкі і падпаліў у пуні сена. Яго бабуля, да якой ён прыхаў у гасці, знаходзілася ў доме. Спачатку малы сам спрабаваў патушыць агонь. Потым расказаў пра ўсё бабуцы. Пажарныя не толькі пагасілі пуню, але і не дапусцілі, каб агонь пашкодзіў суседнія будынкі. Не паспелі вяртаваць прыехаць з аднаго выкліку, як прыйшло паведамленне пра пажар у другой вёсцы. І тут 6-гадовы хлопчык забавляўся з запалкамі...

А ў Палацку 4-гадовы малы забавляўся з запалкамі ля павеці. Згарэлі дровы і пашкоджана агнём лазня. У Гародзіцкім раёне хлопчык атрымаў 30 працэнтаў апёкаў цела — праводзіў доследы з бензінам.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У КАГО ЁСЦЬ ЛЫГОТЫ ПА АПЛАЦЕ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПОШЛІНЫ?

Як вядома, натарыус здзяйсняе натарыяльныя дзеянне пры наяўнасці ўсіх звестак і дакументаў, якія неабходныя для здзяйснення такога дзеяння, у тым ліку і дакументаў, што пацвярджаюць аплату дзяржаўнай пошліны. Разам з тым пры здзяйсненні шэрагу натарыяльных дзеянняў дзяржаўная пошліна не бярыцца. Ёсць тыя, на якіх выплывае прадугледжаны Законам Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўнай пошліне». Хто на яе можа разлічваць і пры якіх абставінах? На гэта пытанне падрабязна адкажа дае на меснікі загадчыка першай Мінскай гарадской дзяржаўнай натарыяльнай канторы Галіна ІВАННІКАВА.

КАТЭГОРЫІ ГРАМАДЗЯН...
Указаны Закон устанавіў катэгорыі грамадзян, якія вызваляюцца ад аплаты дзяржаўнай пошліны пры здзяйсненні пэўных натарыяльных дзеянняў. У прыватнасці, ільготу маюць:

- Герой Беларусі, Герой Савецкага Саюза, Герой Савецкай Пашаны, поўныя кавалеры ордэнаў Славы, Працоўнай Славы, Айчыны, інваліды Вялікай Айчыннай вайны, інваліды баявых дзеянняў на тэрыторыі іншых дзяржаў, удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны — за засведчаны ўсіх відаў аднабожжы з дзяржавы, сведчанне сапраўднасці копія дакументаў аб раненні і хваробе, звязанай з раненнем, а таксама копія дакументаў па справах аб прадстаўленні ільготы;
- інваліды і пенсіянеры, а таксама асобы, прызначаныя ва ўстаноўленым парадку недзеявольнымі — за ўсе натарыяльныя дзеянні, не скіраваныя на ўстанавленне, змяненне ці спыненне маёмасных правоў і абавязкаў;
- грамадзяне — за выданы ім пасведчанні аб праве на спадчыну на жыллы дом, кватэру ці інш (узнас) у жыллёва-будаўнічым кааператыве ці іншай арганізацыі грамадзян-забудовшчыкаў, калі яны пастаянна пражывалі на дзень смерці спадчынадаўцы і працягваюць пражываць у гэтым доме, кватэры пасля смерці спадчынадаўцы або з'яўляюцца няпоўнагадовамі дзецьмі спадчынадаўцы ці асобамі з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, што засталіся без апеки бацькоў і знаходзяцца на дзяржаўнай абароне;
- няпоўнагадовыя грамадзяне, якія не дасягнулі 16-гадовага ўзросту, у дзясці і II групы — за выданы ім пасведчанні аб праве на спадчыну;
- фізічныя асобы, што з'яўляюцца законнымі прадстаўнікамі няпоўнагадовых грамадзян Рэспублікі Беларусь — за засведчаныя згоды на выданы (абмен) ці афармленне ня-

ХОДЖАМ

Зрабіў у творчасці скульптар Сяргей Бандарэнка

Яго скульптуры коней знаходзяцца ў калекцыях многіх знакамітых людзей свету, нават прэзідэнтаў кампаній і краін. Да яго звартаюцца, калі трэба ўвасабіць любімага ў бронзе, ён можа любавіцца самай знакамітай канямі, калі іх лепіць. Можа разважаць пра прыгажосць пароды, нават з многіх коней беспамылкова выбірае самага перспектыўнага, які потым стане чэмпіёнам, як гэта было ў Амерыцы. Рэдка спалучэнне якасцяў, унікальнае ва ўсёй Еўропе, калі скульптар з'яўляецца выдатным знаўцам коней. Стварэе і выстаўляе Сяргей Бандарэнка розныя скульптуры, увогуле любіць анімалістыку, калі ўвасабляюцца розныя істоты з жывёльнага свету. Але толькі адна з іх дапамагае стаць асаблівым майстрам у свеце людзей — асам у коннай скульптуры.

НаКанІванае
Была чорная паласа для скульптараў — гадоў дваццаць таму. Увогуле быў час, калі можна было разважаць пра тое, ці мяняць прафесію, ці заставацца ў ёй? Тады на конях ён толькі і «выехаў». Коні — элітная тэма. Вельмі папулярны ў свеце конны спорт, скачкі. Шмат людзей, якія захапляюцца прыгажосцю вытанчанай жывёлы, яны складаюць асобную касту знаўцаў. Бандарэнка стаў рабіць коней, але не думаў, што гэтая тэма для яго атрымае такое развіццё. Пайшлі выставы, пра спецыялізацыю беларускага майстра даведзілася. Якось работ адразу аданілі. Стаў атрымліваць заказы, рабіць невялікага памеру партрэтныя скульптуры знакамітых коней, чэмпіёнаў пароды, чэмпіёнаў Лімійскіх гульніў.

Не ўсіх агонь коней чакаў зайдосны лёс. Конная скульптура героя Даватара засталася незапрацаванай — праект быў сумесны з Масквой і не ўзлыў для героя і скульптараў час. Затое коні ў яго творчасці такія коні, якія каштавалі па мільёны еўра і вышэй! Іх прыгажосць і славу гаспадары дорага цанілі, хацелі мець іх партрэты. Напрыклад, давалася ляпіць каня тракененскай пароды, які быў неадназначна чэмпіёнам сваёй пароды. А ў скачках ці ў англійскай верхавой увогуле не адзін мільён гатовы выкласці за добрага каня. Што значыць добры конь, наш скульптар зразумеў, калі паспрабаваў ляпіць славагата каня па мянушцы «Дубай-Міленіум». Шэйх Мактум за 4 мільёны долараў купіў каня, які за два гады выйграў для яго прызоў на шэсць мільёнаў долараў. Было 6 скачак — ён толькі адну прайграў, а астатнія выйграў. Потым, праўда, паў. Бандарэнка атрымаў неверагодную задачу, якая так і засталася незавершанай — зрабіць скульптурны партрэт чэмпіёна па фотаздымках, а фотаздымкаў аказалася мала для паўнаватарскай скульптуры...

— Калі робіш партрэт каня, то трэба патрапіць у характар, гэта тое ж самае, як партрэт чала-

века — важна перадаць свае адчуванні ад яго, — тлумачыць скульптар. — Але калі я рабіў каня пад князем Усяславам Чарадзеём, то найперш трэба было знайсці вобраз, каб ён адпавядаў міфалогіі і беларускаму духу. Трапы вобраз важны і ў абстрактнай скульптуры. У сваёй адна адна пад назвай «У свабодным руху» — нібыта ўгрызе каня гуляе вечар...

Навушчыца так ляпіць коней было няпроста, даводзілася вывучаць іх лёдз не на анатамічным узроўні, каб ведаць, якая мышца за які рух адказвае. За навуку дзкую слаўтату беларускаму каню па мянушцы Саід, Гэта конь, змага нават урачыста пахавалі ў Ратамцы, аддўшы даніну яго заслугам: на сваіх плячах жывёліна зрабіла не аднаго заслужанага майстра спорту, двух міжнародных і яшчэ дзвір проста майстраў спорту. Звядзілася паставіць нават абеліск у памяць пра Саіда, але так і не ажыццэвіць гэтую ідэю. Хоць менавіта гэты конь уплываў на развіццё беларускай скульптуры. Дагэтуль Сяргей Бандарэнка ўжо ляпіў коней, але менавіта з Саіда пачаў рабіць партрэты. Прычым абсалютна выдатковы: калі ішла праца над коннай скульптурай Каліноўскага, аўтар адчуў, што яму не хапае ведаў, каб дакладна перадаць рысы каня ў руху. У Ратамцы Саід стаў мадэляваць скульптара і вельмі яму спдабаўся, хоць быў ужо ва ўзросце. Але ёсць нават скульптура, дзе конь прыгожы і па-ранейшым тавы да перамог разам са слаўтату беларуска-лімійскім чэмпіёнам Віктарам Угромавым. Былі ў Ратамцы і іншыя выдатныя коні, якіх даводзілася ляпіць.

— У адзін год у мяне было пяць выстаў у Беларусі. Хоць гэта далося цяжка для творцы, які сёння не можа сабе дазволіць адліць працы ў патрэбнай колькасці ці зрабіць іх у камені альбо дрэве, каб хапіла на выставу. Мае выставы, напэўна, бываюць самія вялікія па колькасці скульптур. Не кожны мастак можа адліць 60 прац у бронзе і выставіць, — гаворыць Сяргей Бандарэнка. Але ёсць яшчэ адна праблема ў нас на радзіме: гэта скульптары выстаўляюцца, то

— Я любіў коней з дзяцінства. Памятаю, побяжыў на канюшыню. Сядзеў сам сабе зварганіў, сама-рбнае сабе накруціў, каб можна было ехаць. Стрэмыні парвуцца — і клубком ляціць з гэтага каня, — успамінае Сяргей Бандарэнка, які ў дзяцінстве ляпіў не коней, а... зуб-рыкаў.

Беларускі зур

Піянера Бандарэнку папрасілі да з'езда кампарты Беларусі старэйшым таваршым падарункі зрабіць. Ён ляпіў зубрыкаў з гліны, іх потым дарылі дэлегатам. У Доме піянераў была дора пастанавлена работа: столькі выстаў у яго было ў дзяцінстве, столь пасведчанні з ВДНГ СССР, дыпломны іншы краін. А першая праца пабывала на выставе ў Японіі ў 1970-м годзе. У сусветнай Экспазіцыі ўдзельнічаў СССР. Туды паехаў, натуральна, зур ад малага Бандарэнка. Стос дыпламаў з розных выстаў, які сабраў Сяргей ў дзяцінстве, на-столькі вялікі, што, ужо па-ча, а ў іх прафесійную кар'еру, давалася даганяць сябе самага, ствараючы самія розныя скульптуры. Хоць і зурбы ў яго творчасці па-ранейшым прысутнічаюць, але пільгу тагока на іх чамусьці ў Краі Зуброў імя.

Затое яго самага можна лічыць зуром у коннай тэме. Скульптары Бандарэнка часта выстаўляюцца ў рамках культурнай праграмы Буйных конных спаборніцтваў у Еўропе ці спецыялізацыя конных аўкцыёнаў і выстаў. Ёсць імпрэза «Арт Шываль» і выстава «Арт Шываль». У жывяцца гэтая тэма даволі папулярная, чаго не скажам пра скульптуру. Творы беларускага майстра заўсёды вялічавыя, асабліва ў савецкіх краінах — ад Беларусі разна да Кітаю.

— У адзін год у мяне было пяць выстаў у Беларусі. Хоць гэта далося цяжка для творцы, які сёння не можа сабе дазволіць адліць працы ў патрэбнай колькасці ці зрабіць іх у камені альбо дрэве, каб хапіла на выставу. Мае выставы, напэўна, бываюць самія вялікія па колькасці скульптур. Не кожны мастак можа адліць 60 прац у бронзе і выставіць, — гаворыць Сяргей Бандарэнка. Але ёсць яшчэ адна праблема ў нас на радзіме: гэта скульптары выстаўляюцца, то

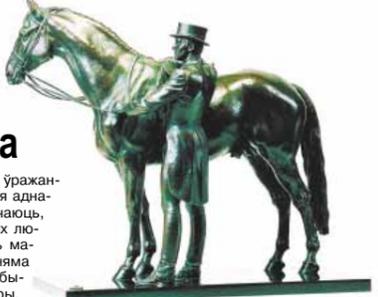
можна класіфікаваць уражанне, што адзін для аднаго. Усе адзначаюць, што зацкаўленых людзей прыходзіць мала, таму што няма магчымасці набыць гэты творы. Аднойчы пры аўтары дзядзька спрачалася з татам: чым купіць таннага і не вельмі добрага каня, лепш набыць добрую скульптуру, якая будзе жыць вечна. Але нашы людзі да гэтага пакуль не гатовыя, у адрозненні ад замежнікаў.

З замежніцкімі выставамі прыйшло адкрыццё, што разуменне прыгажосці каня ў розных народаў моцна адрозніваецца. Прыкладна, як менталітэт, філасофія. Сумесна беларуска-кітайская выстава была ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, героямі сталі коні. Бронзавыя скульптуры Бандарэнка суседнічалі з коньмі мастака Ень Фэй Хонга, які быў намаляваны ў традыцыйнай кітайскай манеры на рысавай паперы. Падчас гэтай выставы адкрылася нешта новае: не столькі пра коней, колькі пра нас, пра людзей з розных краін.

У беларускай, у еўрапейскай, больш спажываецца стаўленне да коней. Мы можам захапіцца і прыгажосцю, не забываючыся пра тое, якую яны прыносяць карысць. Працавітая і моцная жывёліна патрабуе грунтоўнай працы скульптара, ведаў, тэхналогіяў, цацкага будзьлёна, ня-якая яна і можа зрабіць на ў імпрэзлівай кітайскай манеры. Для кітайцаў конь — гэта зур, сімвал з сістэмы гараскапа. Гэта сімвал руху, працоўнага, поспеху. Асабліва конь — сімвал у параўнанні з намі — капецкая вытворчасць. А ў нас, толькі калі форму сіліконовую зняць на невялікую працу, патрэбна 200 долараў, плюс увесь астатні стратны працэс. Іншая справа, што выніковую цану ў нас усё-такі трэба раскласці на некалькі экзампляраў: у нас аўтарскімі работамі лічацца першыя восем адліткаў скульптур, — тлумачыць аўтар і па-філасофску працавіца: — Калі б скульптары дзеяла прыбытку працавалі, нічога б не зрабілі. Вядома, скульптура многа каштуе, але хто ж яе купіць? Добра, што быў такі акт, які Нацыянальная бібліятэка, дзе я рабіў рэльеф па матывах «Песні пра зурбу» Гусоўскага. Безумоўна, ёсць сродок скульптараў такіх, якія ўмеюць выступаць як бізнэсманы, умудраюцца перадаць свае грандыёзныя працы. Я кажу пра Сэрэці, з якім даводзілася сустракацца. У Расіі такім мастаком будзьце, а мы больш сціпныя — і па запалках, і па маштабах скульптур. Што тут мой конь...

Тым не менш за такую вялікую працу скульптар наступны раз вольна можа не хутка. Працэс расцягваецца надоўга. За гэты час узнікаюць новыя ідэі, якія таксама хочацца ажыццявіць, а няма аб'ектаў. У яго май-стэрні больш за палову прац так і стаяць незакончаныя — вылепленыя, прыгожыя скульптуры, толькі не адлітыя. І не толькі коні.

Ларыса ЦІМОШЫК.

часы. Я працую ў тэхналогіі «апошні воск», яна сама па сабе вельмі працамістая, а складанасць працы над гэтай скульптурай у тым, што адліваюцца вялікія кавалкі, якія потым злучаюцца паміж сабой. Усяго 21 кавалек. Толькі хвосць будзьце два з паловай метры, з некалькіх кавалкаў. Але больш простая тэхналогія такі складаны рэльеф не здолее перадаць.

Магчымасці тонкага ліцця вялікія — можна нават адліць палец паўтары. Але калі бярэцца за вялікі памер, узнікаюць непрадукцыйныя праблемы: некаторыя кавалкі пераляць даводзіцца. Ён першы, хто пачаў тонкае ліццё ў Беларусі, але за 27 гадоў працы адчувае, што яшчэ засталіся не раскрытыя тэхналагічныя магчымасці.

Сяргей Бандарэнка заўсёды сумашчальна дзве прафесіі — скульптара і ліцейшчыка. Магчыма, адгра-лі ролю гены бацькі, які працаваў ліцейшчыкам на Мінскім аўтаза-водні. А адчуванне некагортай несправядлівасці: сам лепіў скульптуру, а потым табе аддаюць яе ў выглядзе кавалка металу, над якім яшчэ трэба працаваць. Вось таму і робіць усё сам — ад пачатку да заканчэння.

Хачу зразумець, дзеяла чаго столькі працы, страт, нават фінансавых, калі невядома, куды тагока каня потым паставіць? Ён аб'екта-дзіцца мастаку дорага, таму што праца тэхналагічная, і бронза каштуе не танна.

— У мастакоў у параўнанні з намі — капецкая вытворчасць. А ў нас, толькі калі форму сіліконовую зняць на невялікую працу, патрэбна 200 долараў, плюс увесь астатні стратны працэс. Іншая справа, што выніковую цану ў нас усё-такі трэба раскласці на некалькі экзампляраў: у нас аўтарскімі работамі лічацца першыя восем адліткаў скульптур, — тлумачыць аўтар і па-філасофску працавіца: — Калі б скульптары дзеяла прыбытку працавалі, нічога б не зрабілі. Вядома, скульптура многа каштуе, але хто ж яе купіць? Добра, што быў такі акт, які Нацыянальная бібліятэка, дзе я рабіў рэльеф па матывах «Песні пра зурбу» Гусоўскага. Безумоўна, ёсць сродок скульптараў такіх, якія ўмеюць выступаць як бізнэсманы, умудраюцца перадаць свае грандыёзныя працы. Я кажу пра Сэрэці, з якім даводзілася сустракацца. У Расіі такім мастаком будзьце, а мы больш сціпныя — і па запалках, і па маштабах скульптур. Што тут мой конь...

Тым не менш за такую вялікую працу скульптар наступны раз вольна можа не хутка. Працэс расцягваецца надоўга. За гэты час узнікаюць новыя ідэі, якія таксама хочацца ажыццявіць, а няма аб'ектаў. У яго май-стэрні больш за палову прац так і стаяць незакончаныя — вылепленыя, прыгожыя скульптуры, толькі не адлітыя. І не толькі коні.

Ларыса ЦІМОШЫК.

НЕ ГЛУМІ ВАДЗІЦЕЛЬСКІ СТАЖ!

У вадзіцельскі стаж грамадзяніна не будзе ўваходзіць тэрмін, на які ён быў пазбаўлены кіравання транспартным сродкам. Такая норма ўтрымліваецца ў пастанове Савета Міністраў Беларусі № 838. У адпаведнасці з артыкулам 10 Закона «Аб дарожным руху» Саўмін паставіў, што «вадзіцельскі стаж вылічваецца ад даты прадстаўлення права кіравання механічным транспартным сродкам, самаходнай машынай адпаведнай катэгорыі». У вадзіцельскі стаж не ўваходзіць тэрмін пазбаўлення права кіравання транспартным сродкам, а таксама час ад даты заканчэння тэрміну дзеяння вадзіцельскага пасведчання да атрымання новага, гаворыцца ў пастанове.

Усміхнёмся!

З запісаў энтамолага.
«Учора злявіў матылька. Вялікага, прыгожага, насмачнага...»

— Мілы, а чаму ў нас такія вялікія рахункі за Інтэрнэт?

— Таму, што ў кагосьці занадта часта баліць галава!

Модныя рэчы — гэта тыя, якія варта купляць, калі ў вас не хапае мазгоў і густу.

— Давіць вып'ем.
— Не будзь.
— Чаму?

— Па трох прычынах. Па-першае, гаралка шкодна для здароўя. Па-другое, урач мне вельмі строга за-

бараніў ліць. А па-трэцяе, я і так ужо п'яны.

Усе жонкі падзяляюцца на тры катэгорыі:

1. Прыгожыя.
2. Верныя.
3. Прыгожыя і верныя, але надзіманыя.

— Давіць вып'ем.
— Не будзь.
— Чаму?

— Па трох прычынах. Па-першае, гаралка шкодна для здароўя. Па-другое, урач мне вельмі строга за-

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА ІІ ПАЎГОДДЗЕ 2008 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ УКЛАДКАМІ

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ ЧЫРВОНАЯ СВАЯ СПРАВА КУПИ ЛЕПШАЕ! ТАВАРЫ ТАСАЦЫ ЦЕНА

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	9200 рублёў на месяц 27600 рублёў на квартал 55200 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І П		

«МИГ-29» НАД ТРАСАЙ

Нядаўна на адным з участкаў аўтамагістралі «Брэст—Масква» самалёты УС Беларусі імітавалі вымушаную пасадку. Але аўтамабільны рух пры гэтым не спыняўся.

Парк Перамогі атрымае сучаснае аблічча

Днямі мэрыя сталіцы быў зацверджаны праект рэканструкцыі парка Перамогі і ўпарадкавання тэрыторыі Камсамольскага возера.

Аўтар прапрацаванага праекта галоўны архітэктар КУП «Мінскпраект» Ганна Аксёнава паведаміла, што рэканструкцыя аб'ектаў і ўпарадкаванне тэрыторыі парка будзе ажыццяўляцца на плошчы 150 га. У частак рэканструкцыі парка Перамогі будзе падзелены на 4 функцыянальныя аб'екты: мемарыяльную зону, якая знаходзіцца справа ад аб'екта «Мінск — горад-герой», пляжную зону, зону аддуцы і асветы (тэрыторыя, якая прымае да комплексу БелЭКСГА), набярэжную Пераможаў. У мемарыяльнай зоне будзе створана асяроддзе памяці і славы, там жа ўстановаць спецыяльныя знакі з фантанчыкамі, якія ўвечыра будуць падсвечывацца літарамі ў выглядзе свечак і памяць аб салдатах, што загінулі ў годзе Вялікай Айчыннай вайны. Унікальным аб'ектам мемарыяльнай зоны стане фантан Перамогі, з якога будуць выцякаць тры ручаі. Прадгледжваецца, што ручаі будуць цячы паміж газонаў з палымі кветкамі. Крыху далей размесціцца пляна масавага адпачынку, на якой будуць з'явіцца пляжы і з'явіцца канструкцыі. Наведдчы іх у сваёй змовець каля 5 тысяч чалавек. Справа ад фантана Перамогі — музей ваеннай тэхнікі пад адкрытым небам. На набярэжнай Пераможаў запланавана ўзвядзенне некалькіх пляцовак адліччваю каля вады. За комплексам БелЭКСГА ўздоўж вуліцы Прагрэсійнай і Прыгожай размесціцца малодзёжны цэнтр, які будзе функцыянаваць у якасці клуба для будучых навукоўцаў і прывядзення інтэлектуальных гульняў. Побач на паўвостраве павінен з'явіцца парк скульптур. Генпланам развіцця горада прадгледжваецца, што ад мікрараёна Дразды да Чыкоўскага вадасховішча будзе функцыянаваць велатрася працягласцю 26 км. У частак гэтай трасы даўжынёй 3 км пройдзе ўздоўж правага берага Камсамольскага возера па тэрыторыі парка Перамогі. Па возеры будзе курсіраваць невялікі катэр з прылынкамі на 7 прычалых. Па лініі пазабюджэтных фінансавання патэнцыйным інвестарам будучы прапановацца гісторыка-турыстычны цэнтр, рэстаран на вадзе «Каравела» на 100 месцаў, цэнтр моладзі і водна-гульнявое прыстасаванне на вадзе. Узвядзенне іншых аб'ектаў і ўпарадкаванне тэрыторыі парка Перамогі будзе фінансавана за кошт бюджэту, на што спатрэбіцца 60 мільёнаў долараў. Завяршыць рэканструкцыю парка запланавана не пазней чым у 2010 годзе.

Сяргей КУРКАЧ.

У ЛЕС — ТОЛЬКІ З МАНГАЛАМ!

У лесах, лесапарках і зонах адпачынку, што належаць Мінскай лесапаркавай гаспадарцы, будзе дазволена карыстацца толькі мангаламі. Письмо з такой ініцыятывай Мінская лесапаркавая гаспадарка накіравала сталічным уладам. Праўда, у гарадскіх межах пакінута 30 спецыяльна абсталяваных пляцовак для вогнішчаў, але гэта напалоў менш, чым летась. Спецыялісты Мінскай лесапаркавай гаспадаркі таксама прапаноўваюць у летні час афіцыйна забараніць рух аўтатранспарту па тэрыторыі гаспадаркі па-за дарогамі і паркоўку ў недазволеных месцах. У сталічных лесах забаронена самавольная высека дрэў. За незаконную высеку і пашкоджанне дрэў і кустоў прадгледжаны штраф ад 20 да 50 базавых велічын. Занепакоеныя ў мінскай лесапаркавай гаспадарцы і тым, што многія жыхары сталіцы ігнаруюць забароненыя знакі: паркуюцца каля вады, мяюць сваіх жалезных коней у азёрах і вадоемах. А штраф за такое «лазнава-пральнае самаўпраўства» немаленькі — да 20 базавых велічын.

Вольга ШАЎЧУК, «Мінск—Навіны».

У ДТЗ ПАЦЯРПЕЛІ ШАСЦЁРА І ДВОЕ ЗАГІНУЛІ

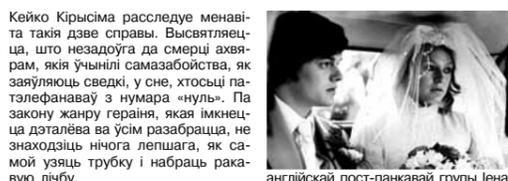
Буйное дарожна-транспартнае здарэнне зафіксавана ў мінулы суботу на дароце паблізу вёскі Роўна Лепельскага раёна, дзе сутыкнуліся аўтамабілі «Додж» і «Аўды».

Сяргей ШАЎЧУК, «Мінск—Навіны».

ВЫМАГАЎ І АТРЫМАЎ?..

Днём у Гродне супрацоўнікі адрэала па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі і карупцыяй Гродзенскага РАУС і патрульна-паставой службы затрымалі адказную асобу ААТ «Гродзенскі механічны завод».

Дзмітрый СТАНКОВІЧ.

Кейко Кірысіма расследуе менавіта такія дзве справы. Высветляецца, што незадоўга да смерці ахвярам, якія ўчынілі самазабойства, як заўважылі сведкі, у сне, стыхіі патэлефанавалі з нумара «нуль». Па закону жанру гераіня, якая імкнецца да таго, каб з'явіцца ў якасці героя, не знаходзіць нічога лепшага, як самай узяць трубку і набраць ракавую лібву.

У ролях: Рукаў Міцудэ, Хітамі, Масаюбу Андо, Рэн Асуі, Ёсіо Харада. З цікавага глядзіцца новая музыкальная біяграфічная драма «Канароль», створаная сумесна кінематографістамі Вялікабрытаніі, ЗША, Аўстраліі і Японіі. Яна прысвечана творчасці загадкавага саліста культавай

ці Як я хадзіла да спартыўнага псіхолага

вад дапусціла б, бо такія паказчыкі — оптымум». Тэст Люшэра не адзіны, які выкарыстоўваюць псіхолагі. Звычайна кожны карыстаецца некалькімі метадыкамі. Галоўнае, каб яны былі хуткімі, бо ў атлетаў не так шмат вольнага часу на штодзённы даследаванні. Калі б спартсмену прапанавалі, напрыклад, адказаць на тэст са 180 пытанняў, увоўляецца, колькі б на гэта затрацілі часу? Тады б трэніравацца не было каля.

Страх можна аддаць... саперніку

Улічваючы, што неўзабаве Людміла Філіповіч будзе працаваць з беларускімі спартсменамі на Алімпіядзе ў Кітаі, я пацікавілася, з якімі псіхалагічнымі праблемамі нашы атлеты сутыкнуцца на Гульнях-2008? «Мне давялося быць у Пекіне на чэмпіянате свету па лёгкай атлетыцы сярод юніёраў», — сказала псіхолаг. — Там вельмі цяжка выступаць з-за збіваючых псіхалагічных фактараў. Мяццюва я спартсменам трэніруюцца ў звыклых умовах, а для нашых гэта, можа, першы раз. Напрыклад, музычнае суправаджэнне. Уваіце, кідальні раскручвае свой снарад пад музыку і раптам яна абрываецца, і гэта можа збыць тэжыць спартсмена. Ці, напры-

лад, асвятленне. Спартсменамі могуць праводзіцца вечарам, і калі спартсмены трэніраваліся днём, то ім будзе цяжка выступаць пры ненатуральным святле ў вочы. Паўплываюць на атлетаў і паводзіны бальельшчыкаў, і суб'ектыўнае суддзяў, і шэраг іншых момантаў, якія нават нельга прадказаць. Мы спецыяльна мадэлюем збівальныя фактары, каб палепшыць стан спартсменаў у страсавых сітуацыях.

Не магла я не заплытаць у псіхолага, чаму амаль усе спартсмены вераць у забавоны, прыметы. «А што такое талісманы? Гэта падтрымка, абарона, — лічыць Людміла Філіповіч. — Здарэецца, мы спецыяльна мадэлюем спрыяльныя сітуацыі, ствараем пазітыўныя знакі. Напрыклад, кажам, калі зраз выйдзе мужчына, табе пашанцавае. Вось і стаіш, і ледзь не штурхаш таго мужчыну, каб ён выйшаў. Ці даеш спартсмену мыла, і яго, быццам бы, дапамагло выступаць чужоюна. І ў наступны раз мыла прынясе».

— Асноўная праблема, з якой даводзіцца змагацца псіхолагам, пацэць страху ў спартсмена, — паведаміла Людміла Віктараўна. — Адна з сродкаў барацьбы са страхам — павярнуцца да сваёй праблемы іншым бокам і зярнуцца на яе па-іншаму. Мы ініцы-

спартсменамі абмяркоўвалі, як пазбавіцца ад страху. Ён ёсць заўжды, а на заключным этапе падрыхтоўкі яшчэ і нагнаецца СМІ, роднымі і блізкімі, часам і трэнерамі, якія ўклалі ў свайго выхаванца ўсю душу і хочучь паказаць, на што ён здольны. І самі атлеты часта пачынаюць ацэньваць свае магчымасці замест таго, каб сабрацца і настроіцца на выступленне, — тлумачыць суразмоўца. — Асабліва спартсмен перашкаджае сабе, калі некалькі разоў у яго нешта не атрымалася. Тады ён яшчэ больш накручвае сябе. Таксама ў спартсмена ўнікае і пацэць страху з-за таго, як ён прадставіць сваю краіну. Дык вось, мы абмяркоўвалі са спартсменамі, як пазбавіцца ад страху, і вырашылі, што яго можна перадаць... свайму саперніку. Калі ўсімкнешся яму. Усмешка ж абязбройвае. Аднак гэта ўсё індывідуальна, зразумела.

Ірына ПРЫКАМ.

Дзмітрый ШЫЧКО, намеснік міністра спорту і турызму:

— Спартыўны псіхолагі вельмі запатрабаваны ў Беларусі. Гэта даказвае той факт, што створана псіхалагічная служба, куды ўваходзіць 13 чалавек. Мець псіхолага ў кожнай нацыянальнай камандзе пакуль патрэбы няма, бо калі каманды са спартсменаў патрэбна псіхалагічная дапамога, то трэнер можа пакінуць заўжы. Ды і некаторыя атлеты, у прыватнасці Іван Ціхан, — самі лепшыя для сябе псіхолагі. У асноўным псіхолагі патрэбныя, каб раслабіць спартсмена, а большым попытам «лекары душ» карыстаюцца ў боксе, розных відах адзінаборстваў, фехтаванні і ў складаных каардынацыйных відах спорту — гімнастыцы, скачках у ваду і г.д. Для рэалізацыі беларускіх спартсменаў створаны кабінеты псіхалагічнай рэабілітацыі на базе ў «Стайках» і ў лёгкаатлетycznym цэнтры. Паспех спартсмена — гэта заслуга не аднаго псіхолага, а вынік комплекснай работы з ім трэнера, урача, масажыста і псіхолага».

Сяргей ЛІТВИНАЎ, алімпійскі чэмпіён, трэнер па кіданні молата:

— Усё залежыць ад таго, ці сапраўды гэта спартыўны псіхолаг, бо яго род дзейнасці спецыфічны і адрозніваецца ад грамадзянскай псіхалогіі. Зразумела, што людзі, якія кідаюць молат, падмаюць штангу, адрозніваюцца ад іншых, таму псіхолаг, які збіраецца працаваць з

атлетами, не пашкодіць бы ўласны спартыўны вопыт. Так лепш зразумець усю спецыфіку. Калі ж у каманду прыдзе грамадзянскі псіхолаг, гэта тое ж, як вучыць замежную мову са слоўнікамі, не размаўляючы з носьбітамі мовы, не бываючы ў той замежнай краіне. Акрамя таго, мець здаецца, што спартсмены высокага класа — ваяльвыя, характарныя людзі, таму яны могуць абыйсці без псіхолага. Часам псіхолагам выступае трэнер.

Дзмітрый ЛАЙКЕС, шаліст, пераможца і прыёр тэнаіў Кубка свету па фехтаванні:

— Наогул псіхалагічная дапамога карыстаецца попытам, але ў нас гэта толькі развіваецца. Асабіста я працаваў з псіхолагам і цяпер кансультуюся з ім, бо для фехтавальчыцка гэта вельмі карысна, як і ва ўсіх відах спорту, дзе паспех вызначаюць і маральна-ваяльвыя якасці спартсменаў. Ці кожнаму з нас патрэбны псіхолаг? Мне здаецца, гэта ўсё індывідуальна.

Іван ІВАНКОЎ, чэмпіён свету і Еўропы па спартыўнай гімнастыцы:

— Псіхолаг патрэбны, але гэта павінен быць кваліфікаваны чалавек з багатым вопытам. Каб сапраўды дапамагчы, патрэбна ведаць усе праблемы спартсмена, унікаючы ў яго сітуацыю, а гэта не зробіш за кароткі тэрмін. Напрыклад, нам далі псіхолага за месяц да Алімпіяды і, зразумела, ён не змог паспеець нешта зрабіць за гэты час. А яшчэ я ўпэўнены, што блізкі чалавек можа паўплываць на цябе лепш, чым псіхолаг.

СКАСАВАННЕ ПРАЦОЎНАГА ДАГАВОРА

Алена ДЗЕВОЙНА

Мой муж знайшоў новую работу з большай аплатай працы і нам не хацелася б яе губліць. Але па месцы цяперашняй працы яго не адпускаюць, патрабуюць адпрацаваць месяц з даты падачы заявы аб зварненні па ўласным жаданні. Я чула, што ў Працоўны кодэкс уносілі змены, згодна з якімі тэрмін адпрацоўкі скарацілі да двух тыдняў. Ці так гэта? І яшчэ адно пытанне. Калі ён упадоўваўся на працу ўсёц гэтай таму, з ім працоўнага дагавора, ні кантракт не заключалі. Гэта можа паскорыць зварненне?

наймаўнікам заканадаўства аб працы, калектыўнага дагавора, пагаднення, працоўнага дагавора наймальнікам абавязаны скасаваць працоўны дагавор у тэрмін, вызначаны ў заяве работніка.

Згодна з артыкулам 18 Працоўнага кодэкса працоўны дагавор заключаецца ў пісьмовай форме. Складаецца з двух экзэмпляраў і падпісваецца бакамі. Адна экзэмпляр перадаецца работніку, другі захоўваецца ў наймальнікам.

Артыкулам 25 Кодэкса прадгледжана, што пачаткам дзеяння працоўнага дагавора з'яўляецца дзень пачатку работы, вызначаны ў ім бакамі, Працоўным кодэксам.

Фактычнае дапушчэнне работніка да работы з'яўляецца пачаткам дзеяння працоўнага дагавора незалежна ад таго, ці быў прыём на работу належным чынам аформлены.

Фактычнае дапушчэнне наймальнікам асобай наймальніка работніка да работы павінен быць пісьмова аформлена не пазней за тры дні пасля прад'яўлення патрабавання работніка, прафсаюза зыходзячы з абставінаў, якія склаліся.

Калі паміж работнікам і наймальнікам няма ўзаемазразумення наконт таго, ці з'яўляецца той ці іншы факт парушэннем заканадаўства аб працы, то спрэчка па пытанні ацэнкі такіх фактаў падведдзеным органам па разглядзе індывідуальных працоўных спрэчак. Мяркую, што за ўстаўленнем факта парушэння работнік можа таксама звярнуцца ў тэрытарыяльны орган Дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы, прафсаюз.

Пры скасаванні працоўнага дагавора ў сувязі з парушэннем наймальнікам заканадаўства аб працы, калектыўнага або працоўнага дагавора наймальнік павінен быць выкладзены дапамогу ў памеры не менш за двухтыднёвы сярэдні заробак (частка 3 артыкула 48 ПК).

І апошняе дапушчэнне. У выпадках, калі зварненне звязана з перамяненнем месца працы і няма ўпэўненасці, ці ладзіцца новы наймальнік, калі работнік разлічаны за былым наймальнікам, ёсць сэнс зварнення да другога наймальнікам, злучыўшыся папярэдняе ад яго пільмо на пераход. Згодна з артыкулам 16 Працоўнага кодэкса на працягу аднаго месяца з даты выдчы пісьмомага запрашэння (калі бакі не дамовіліся аб іншым) забараняецца набярэгуванна адмова ў заключены працоўнага дагавора з грамадзянінам, які быў пісьмова запрошаны на працу ў парадку пераводу ад аднаго наймальніка да другога па ўзгадненні паміж імі.

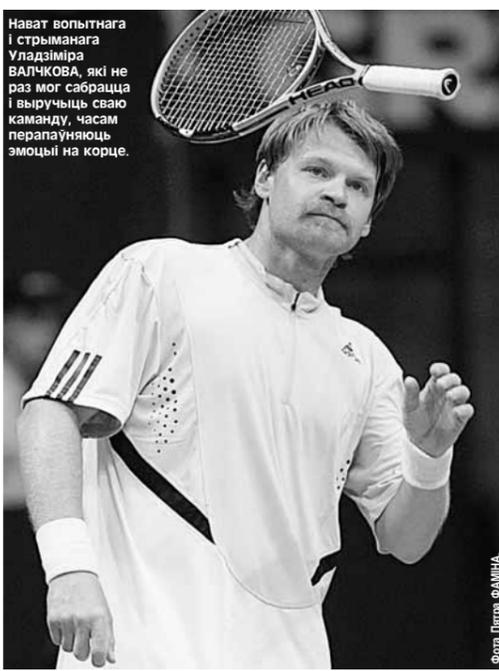
Насустрач Пекіну

ТЭСТ ЛЮШЭРА,

Спорт высокіх дасягненняў — гэта не толькі высокія вынікі, але і вялікія перагары чалавечага арганізма, прычым пакуце не толькі цела атлета, але і яго душа. Спартсмен хвалюецца напружэннем турніру, пад напружэннем ён знаходзіцца і ў час спаборніцтваў, і нават пасля вышплення, калі асабістае яго. Часам аднавіцца псіхалагічна больш складана, чым залычыцца тэрапія. Менавіта тут на дапамогу прыходзяць спецыялісты, якія ведаюць спосабы выратавання спартсменаў. Аднак, ці настолькі давяраюць атлеты псіхолагам, калі працсцей і аручней адкрыць душу асабістаму трэнэру ці родным? На гэта пытанне я і паспрабавала знайсці адказ, калі наведвала ў лабараторыю псіхалагічнага кантролю НДІ БДУФКА.

Які з цябе спартсмен, скажа колер

Менавіта ў гэтай установе і рыхтуюць спартыўных псіхолагаў на спецыяльным аддзяленні. Ле-тась, дарчы, адбіўшы першы выпуск беларускіх «лекараў душ». У лабараторыі псіхалагічнага кантролю я пазнаёмілася з яе закладчыцай Людмілай Філіповіч, якая будзе суправаджаць нашых спартсменаў на Алімпіядзе ў Пекіне. Людміла Віктараўна перакананая, што псіхолаг павінен быць паста-

Нават вопытнага і стрыманага Уладзіміра ВАРЧУКОВА, які не раз мог сабрацца і вырачыць сваю каманду, часам перапаўняюць эмоцыі на корце.

«Палыванне» на вінаграднага смаўжа амаль завершана

Хоць, згодна з устаноўленымі тэрмінамі збору вінаграднага смаўжа, «палываць» на яго можна да 15 ліпеня, сёлетні сезон ужо практычна скончаны. Аптымальны час для збору гэтага далікатэсу для гурманаў — канец красавіка — пачатак чэрвеня.

Сёлета, як паведаміў «Звяздзе» галоўны спецыяліст аддзела дзяржаўнага кантролю па выкарыстаннем і аховы жывёльнага свету і вядзеннем паліўнай гаспадаркі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Уладзімір Непачаловіч, квота на збор вінаграднага смаўжа ў Беларусі была ўстаноўлена ў памеры 365 тон. Дарчы, гэта больш, чым летась (340 тон). Сёлета збор смаўжа веўся ў 51 раёне краіны. Напрыклад, у 2003 годзе такіх раёнаў было толькі 28.

Як нагадаў Уладзімір Рыгоравіч, абавязковай умовай для юрыдычнай асобы пры атрыманні квоты на збор смаўжа з'яўляецца рассяленне па-

каторым псіхалагічным прыёмам. Напрыклад, як распазнаць тую ці іншую сітуацыю, вызначыцца, як паводзіць сябе з атлетам, бо эмоцыі настайніка (хваляванне, напружанне і г.д.) лёгка перадаюцца спартсменам. «Не кожны, вядома ж, паслухае цябе, — лічыць Людміла Філіповіч. — Тут патрэбна дыпламатыя, веды, што і як сказаць. Мне пашанцавала ў гэтым плане. Я другі год працую з нацыянальнай камандай па дзюдо. І трэнеры прыслухоўваюцца да маіх рэкамендацый. Калі я заўважаю, што, скажам, дзіраіст, не аднавіўся, то прашу трэнера паменшыць нагрук». Людміла Філіповіч побач са сваімі спартсменамі і на ранішнім пастрэні, і ў сталовай, і на трэніроўцы. Як можа быць інакш, калі спартыўнаму псіхолагам патрэбна пастаянна назіраць за сваімі «дзецямі»? А Людміла Віктараўна ставіцца да атлетаў менавіта па-мацінскі — выслухае, дапамагае супакоіцца, зняць стрэс. Для гэтага існуюць розныя метадыкі. Аднак галоўнае, паводле меркавання Людмілы Віктараўны, каб табе давяралі. Што ж да тэжычцы спосабаў высвятлення, у якім псіхалагічным стане знаходзіцца спартсмен, то закладчыца лабараторыі псіхалагічнага кантролю НДІ БДУФКА аддае перавагу васьмікальравому тэсту Люшэра. З ім я пазнаёмілася не заўвама: мне была дадзена магчымасць адчуць сябе на месцы спартсменкі, якую тэсціруюць на прафрыдатнасць. Людміла Віктараўна расклапа перада мной карткі розных колераў (іх было восем) і папрасіла ўзяць па чарзе кожную: «Спачатку бярыце тую картку, на якую вам прыемней зраз глядзець, а не свайго любімага колеру». Я ўзяла карычневую, жоўтую, зялёную, фіялетаваю, чырвоную, чорную і шэрую. Тэст мы правалі двойчы, каб мець поўную выкладку. Шчыра прызнаюся, я пужалася вынікаў, бо ўпершыню мяне тэсціраваў псіхолаг. «Кожны колер мае свой нумар, і зараз я складу вашу формулу», — растлумачыла Людміла Віктараўна. Нарэшце мне абвясцілі вердыкт: «Тэст вызначыў чатыры асноўныя паказчыкі. Першы — псіхалагічная працаздольнасць. Вось у вас высокі ўзровень вытрымлівання нагрукі. Другі паказчык — як ваш арганізм спраўляецца з гэтай нагрукай. Па маіх напрацоўках, у вас ён аптымальны. Трэці паказчык — сітуацыйная трывожнасць. У вас ён нізкі. І апошняе — ваша жаданне працаваць. У вас добрая матывацыя». Так, вынікі аказаліся не бліжэй. Людміла Віктараўна рэзюмавала: «Да спаборніцтваў я

пуляцый. У раёне збору павінен быць мінімум два такія месцы, куды «пераязджаюць» смаўжы і дзе збіраць «руджай» можна будзе праз некалькі гадоў (забараняецца збор асобін з «домікам», чый памер складае менш за 25 мм). Вінаградны смаўжы — не вельмі распаўсюджаны від у краіне, месцы яго пражывання маюць лакальны характар. Бываюць значныя элементы кармавой базы яны могуць толькі ў месцах, дзе іх шмат. Напрыклад, іх уживаюць у ежу дзікі, некаторыя птушкі. Практычна ўся сабраная «прадукцыя» ідзе на экспарт за межы краіны. Хоць у нас таксама ёсць рэстараны, дзе для гурманаў падаюць вінаграднага смаўжа. Зрэшты, для нас гэта, хутчэй, экзотыка. Праўда, месціцы, дзе гэтаўна водзяцца смаўжы, таксама пакаштавалі гэты далікатэс і ўживаюць яго ў ежу, нарыхтоўваюць у запас.

Сяргей РАСОЛЬКА.

КРЫМІНАЛ АДДЕЛ РЕКЛАМЫ 281-17-79

ПРИВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

- ПРАДАЕЦЦА Шлюбная сукенка, прыгожая, надзеялася адзін раз. Лягойскі р-н. Тэл. 8 029 558 38 42. Частка дома, які будзеца ў Брасцкім раёне (з майстэрняй — пастаянная справа) кампаньёну, сямейнаму, без з'вязчак. Растэр-мінюшка аплаты без працэнтаў. Тэл. 8 029 801 69 81. 3-пакіная кватэра на 1-ым паверсе ў двухпавярховым цагляным доме, з рамонтам, столь 3 м, хлэй з падвалам, у Магілёве. Тэл. 8 029 344 91 63. Трактар Т-40, 1995 г.в., без дакументаў, у добрым стане, цана — 2300 у.а. Тэл.: 8 029 363 40 95, 8 015 94 22 494. Дом драўляны з гаспадарчымі прыбудовамі, садам і агародам,

КУПІЦЬ

- Дом пад знос 12 x 8 кв. м. Тэл.: 8 029 661 16 48, 8 01776 44 943. Дом пад знос. Тэл. 8 029 708 88 54. Трактар Т-16 з дакументамі, можна ў нерабочым стане. Тэл. 8 029 553 05 63. Дрэвапрацоўчы станок, 220В. Тэл. 8 029 269 01 11. Старыя манеты і ўзнагароды. Дорага. Тэл. 8 029 553 43 66. Шыны, колы, дыскі, зап. часткі да трактароў МТЗ, ЮМЗ, Т-25/40. Тэл.: 8 029 918 43 86, 810 380 688 44 6889. Дом пад дачу па Случым або Брасцкім напрамку да 50 км ад Мінска або абмяняю на легкавы аўтамабіль. Тэл.: 8 017 295 65 98, 8 029 706 04 01.

ЗВЯЗДА КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРИВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі: 220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Table with 4 columns: Name, Address, Phone, and other details for advertising.

АБВАЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон. Тэлефон для даведка 287 17 79. Пашпарт серыя № Выданы Подпіс Дата

ФАРМАТНЁМ РОК І КРЫМІНАЛ

3 19 па 22 чэрвеня ў Мінску гаровы раз пройдзе эксклюзіўны паказ фільмаў праекта «КІНАФармат 4x4» у кінатэатрах «Аўрора», «Мір», «Перамога», «Цэнтральны». У Падвільнай Карэй новая драма «Уздык». Яе паставіў паводле свайго сцэнарыя Кім Кі Дук. Гэта яго 14-я работа ў кінематографіе. Фільм намінаваўся на вышэйшую ўзнагароду Канскага МКФ «Залатую пальмавую галіну». Узрок Сеула. Хатняя гаспадыня здраджае муж, і яна вырашае зай-

меш сабе сьбра, убачыўшы па тэлевізары сюжэт аб сімпрытні ў адной з карэйскіх турмаў, які спрабаваў развітацца з жыццём. Яна найроўваецца на спатканне са знявольным, выдаючы сябе за яго былую каханую. Візіты расцягваюцца на такія дарэгія для Кім Кі Дуку лета, восень, зіму і вясну. З цягам часу мастацкая самадзейнасць пераходзіць у больш бліжэй адносіны са знявольным, прыгавораным да смерці. У галоўных ролях заняты Чанг Чэн, Пак Чы А, Ха Чун Ву, Кім Кі Дук. Кінамайстры ЗША перадаюць на суд гледачоў камедыіны трылер «Гладчык». Ражысёр-пастановаўшчык — Кенет Брана. У загарыны дом, абстаўлены па апошнім слове тэхнікі, да энкамігата псіхемічна-дэтэктыўчыка Эндру Уайка прывядзе маладымі акцёр Майла Ціцэл з візітам, які наўрад ці можна назваць сяброўскім. Дзяком

цылізаваным асобам неабходна была рэжысёрскіх далікатнае пытанне: жонка аднаго даўно з'яўляецца палюбоўніцай другога. Справа за малым — развод і подпіс пажылга пісьменніка на адваведных паперках. І вось тут адбылася зусім немагчымы падвядчак. Асноўныя ролі сыгралі Майкл Кейн і Джул Луу. Летась карціна была прадстаўлена на Венецыянскім МКФ. У жанры фільма жахаў знята японская стужка «Кашмарны дэтэктыў». Яе паставіў паводле свайго сцэнарыя ажаньціваў ражысёр Шынья Цукamoto. Сэрыя загадкаў што да зайбстваў, ці то самазабойстваў прыводзіць паліцыю ў стан поўнай збятэжанацыі. Жан

